PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 156 (6443) | TRST, sreda, 6. julija 1966

PO SKLEPIH BRIONSKE SEJE CK ZKJ

Titov odgovor na zahodne komentarje Stambolić o razvojnem načrtu SFRJ

«Ne moremo dopustiti, da bi ljudje živeli v strahu - Boji naj se tisti, ki je sovražnik graditve socializma, ne pa naši dobri tovariši in državljani...» - Predlog razvojnega načrta sprejet v zvezni skupščini

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — Predsednik republike Tito je sprejel danes na Brionih okrog sto predstavnikov organizacij borcev iz vseh republik. V zelo prisrčnem ozračju so gostje prinesli predsedniku čestitke in pozdrave ob 25-letnici revolucije in izrazili podporo sklepom zadnje seje CK ZKJ na Brionih.

V razgovoru z gosti je Tito dejal: «Vidim, da se sklicujejo množični sestanki v organizacijah ZKJ, osnovnih, občinskih in okrajnih, ter da se prenašajo in razlagajo sklepi četrte seje CK ZKJ. Najbolj sem zadovoljen s poročili, katera sem prejel od izvršnega komiteja CK ZK Srbije. Zelo dobro jim je uspelo organizirati obveščanje članstva in informiranje o tem, kako se sprejemajo sklepi četrte seje CK ZKJ. Prav to je dolžnost ZKJ ne pa neke ozke organizacije — uprave državne varnosti, ki mora imeti drugo delo.»

«Sedaj se zunaj obširno komentira tisto, kar se je pri nas zgodilo,» je dejal Tito. «V tisku raznih držav se to različno razlaga. Eni pravijo, da je Tito zmagal, da se je nagnil k liberalcem, to je da je premagal konservativne in dogmatične elemente. Nisem se nagnil k nobenim liberalcem. Piše se namreč, da je to zelo dobra stvar, ker se bo baje v Jugoslaviji prišlo na tisto, kar je zahteval Djilas, ko bo končno tudi ta stranka izginila. Kar se tiče liberalizma, ga imam za negativen pojav v dveh smereh. Negativno je liberalno gledati na centralistične sile, na razne nacionalistične težnje. Tu ni liberalizma in tu bomo ostri. Ne bomo liberalni do raznih separatistov, do raznih nacionalistov, kakor tudi ne do raznih separatistov, do raznih vplivov Zahoda, do vnašanja zahodne ideologije k nam in podobno. Tu sta torej dva liberalizma, ki ju mi negiramo.»

«Mi ustvarjamo resnično demokracijo, kjer je človek svoboden. Ne moremo dopustiti, da bi ljudje živeli v nekem strahu. Boji naj se tisti, ki je sovražnik graditve socializma, ne pa naši dobri tovariši in pošteni državljani, ki s polnim zaupanjem gredo z nami pri graditvi socialistične družbe. Takšni državljani ne smejo živeti v strahu. Naj živi v strahu sovražnik naše države, vsak tisti, ki misli, da bomo šli nazaj. Naj živi v strahu vsak tisti, ki hoče škodovati naši socialistični graditvi, naši Zvezi komunistov. To je moj odgovor tistim na Zahodu,» je poudaril Tito.

Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta sprejela danes predlog družbenega načrta razvoja Jugoslavije do leta 1970. Oba zbora bosta jutri razpravljala v glavnem o predpisih za izvajanje gospodarske politike v naslednjih petih letih.

Na dnevnem redu zveznega sveta je tudi predlog o razrešitvi funkcije enega izmed članov zveznega izvršnega sveta. Predpostavlja se, da gre za Svetislava Stefanovića.

Poročilo o družbenem načrtu je prebral predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić. Poudaril je zlasti dve bistveni značilnosti predloga: 1. Predlog načrta predstavlja sintezo sedanjih in prihodnjih naporov za nadaljnji materialni razvoj, za razvoj gospodarskega sistema in socialističnih odnosov v Jugoslaviji. 2. Osnovne naloge gospodarske reforme, ki jih vsebujejo sklepi 8. kongresa, resolucije parlamenta, kakor tudi drugi politični dokumenti, ki so bili sprejeti v zadnji dobi.

Srednjeročni načrt predvideva precej višjo življenjsko raven in zvišanje osebnih dohodkov na petdeset odst. do leta 1970. «Dvig življenjske ravni ni za nas samo socialno in politično vprašanje,» je dejal Stambolić, «temveč sestavni del tistih činiteljev, ki morajo delovati v smeri nadaljnjega povečanja proizvodnje in višje ravni gospodarstva v celoti.» Dvig osebnih dohodkov, s katerim se računa v prihodnjih petih letih, bo povzročil precejšnje spremembe v ustroju potrošnje. Zaradi tega se v načrtu računa tudi z odgovarjajočimi premiki v strukturi proizvodnje, predvsem pa z odgovarjajočim vplivom vedno širše mednarodne izmenjave na izbiro in kakovost na domačem trgu. Z ukrepi srednjeročnega načrta se predvideva uresničenje politike hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik kot je povprečni tempo razvoja v celoti.

S spremembami v odnosu cen, kakor tudi z drugimi ukrepi so ustvarjeni pogoji, da se kmetijstvo gibije bolj hitro k modernizaciji kar bo načrt v še večji meri omogočil. V predlogu načrta je tudi ustrezno mesto za turizem. Med drugim se za graditev turističnih objektov predvidevajo dodatni viri iz sredstev bank in delovnih organizacij.

Vprašanja zaposlitve so predstavljala doslej gospodarska, socialna in politična vprašanja. V prihodnjih petih letih se vprašanja zaposlitve ne bodo mogla reševati z navadnim zbiranjem delovne sile, niti z ekstenzivnim razvojem proizvodnje. Zato se bo moral dotok nekvalificirane delovne sile s podeželja zmanjšati. Predlog načrta predvideva nadalje razširitev materialne osnove v skladu s politiko dviga življenjske ravni in njeno vedno večjo vlogo v gospodarskem razvoju.

Obračun RAI-TV

RIM, 5. — Opolnomočeni delegat dr. Gianni Granzotto je danes obrazložil na tiskovni konferenci novinarjem obračun RAI-TV za leto 1965. Prisoten je bil tudi generalni ravnatelj dr. Ettore Bernabei. Dr. Granzotto je ugotovil, da so ekonomski računi za preteklo leto dobri in da je znašal čisti dobiček 586 milijonov lir, tako da so razdelili dividende v višini 6.5 odstotka. Omenil je naglo amortizacijo naprav in dodal, da je neamortizirani del skoro enak polovici investicij izvedenih v zadnjih petih letih.

Zaradi geografskih razlogov je potrebno v Italiji zelo visoko število oddajnikov, da lahko večina prebivalstva sprejema oddaje TV. V Veliki Britaniji pokrijejo s 64 oddajniki 99 odst. področja, v Franciji z 276 oddajniki 97 odst., v Italiji pa pokrije 98 odstotkov področja 669 oddajnikov. V Evropi ima samo šest držav drugo televizijsko omrežje. Število naročnikov je najhitreje naraščalo leta 1964, lani pa se je porast nekoliko ustavil, kar odraža splošni gospodarski položaj, delno pa tudi določeno nasičenost tržišča.

Nato je dr. Granzotto govoril o RAI, ki se ponovno uveljavlja med občinstvom. Sedaj je 127 oddajnih postaj za srednje valove, 1470 z modulacijo frekvenc in 110 oddaj na kratkih valovih.

Glede vsebine programov se je skliceval na odlično urejeno službo «ugotavljanja javnega mnenja» in da na tej osnovi skušajo zadostiti vsem potrebam in željam. Težave pa so v iskanju novih zamislij, sposobnih avtorjev in igralcev, saj je njih število omejeno v primerjavi z velikim številom oddaj, ko oddajajo 42 tisoč ur radijskih programov in 4708 ur televizijskih programov na leto. Vendar pa se okus televizijskih gledalcev zboljšuje, saj smo prešli iz razdobja «lascia in raddoppia» preko lahke glasbe na zahtevnejše dramatizirane romane in na gledališke predstave ter druge kulturne oddaje.

Glede televizije v barvah pa je ugotovil, da to vprašanje ne spada v pristojnost RAI-TV in da o njem odloča vlada v okviru gospodarskega programiranja. Pripravili pa so drugi kanal na tak način, da bodo lahko po njem oddajali tudi barvno televizijo. Zanikal je možnost, da bi lahko znižali naročnino za televizijo, ki sedaj znaša 12 tisoč lir, reklama pa je pod ravnijo, ki je določena s konvencijo med RAI-TV in vlado.

Pobuda za združitev ladjedelnic v SFRJ

REKA, 5. — Tri največje jugoslovanske ladjedelnice «Tretji maj» z Reke, «Uljanik» iz Pulja in «Split» so dale pobudo za ustanovitev združenega ladjedelskega podjetja, v katero bi se vključile tudi druge manjše ladjedelnice. Akcija za združitev je prišla kot izraz želje, da z angažiranjem notranjih sil vseh ladjedelnic postane jugoslovanska ladjedelska industrija sposobna za konkurenčno borbo na svetovnem tržišču, kjer ima angažiranih okrog 80 odst. svojih kapacitet. Združene ladjedelnice Hrvatske bi imele 18 tisoč zaposlenih, proizvajale pa bi za dve milijardi novih dinarjev ladij.

Fiat-Zastava 850 in 1100 R

KRAGUJEVAC, 5. — Tovarna avtomobilov «Crvena zastava» bo začela prodajati prve avtomobile «Fiat-Zastava 850» in «Fiat-Zastava 1100 R» v prvi polovici prihodnjega meseca. Tovarna bo do konca leta izdelala okrog tisoč takšnih avtomobilov. Do konca leta bodo avtomobile prodajali samo za devize, in sicer Fiat 850 po 1300 ameriških dolarjev, Fiat 1100 R pa po 1500 dolarjev. V tej ceni niso vključeni stroški prevoza od tovarne do kupca.

POLURADNO SPOROČILO IZ VLADNIH KROGOV

Poseben zakon v parlamentu za petletni gospodarski načrt

Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o ministrstvu za proračun, senat pa o «zelenem načrtu» - Napovedana tridnevna stavka kovinarjev državnih in privatnih podjetij - Protestno zborovanje v Rimu proti ameriški vojni v Vietnamu

RIM, 5. — Po vesteh iz vladnih krogov so se sporazumeli v okviru vlade in strank levega centra, da se odobri petletni načrt kot zakon zaradi upoštevanja «političnih in pravnih okoliščin», podobno kot so to naredili v Franciji in v Belgiji.

S tem poluradnim vladnim sporočilom je verjetno zaključen pomemben del razprave o načinu odobritve petletnega načrta. Desnica, in to tudi nekateri demokristjanski krogi, so namreč zagovarjali stališče, da zadostuje odobritev enostavnega priporočila, češ da gre za načrt, ki časovno sega tudi na področje nove parlamentarne dobe po prihodnjih političnih volitvah. Tako so skušali z opravičili o postopku dejansko ošibiti načrt in mu odvzeti zakonsko utemeljitev in obveznost.

Predsednik komisije za proračun v poslanski zbornici Orlandi je danes govoril z novinarji o delu komisije v zvezi s petletnim načrtom in dejal, da bodo morali preučiti vsa mnenja, ki so jih predložile druge komisije poslanske zbornice. Ko bodo uskladili vsa ta stališča, bo komisija izdelala splošno mnenje o načrtu. Po predvidevanjih bo to delo trajalo do prve polovice julija, ko bodo lahko pričeli razpravo v zbornici.

Poslanska zbornica je danes nadaljevala razpravo o preureditvi ministrstva za proračun, ki bo prevzelo tudi pristojnost v zvezi z načrtovanjem. Na dnevnem redu so bile tudi nekatere interpelacije, o katerih pa niso govorili, ker niso bili prisotni prizadeti poslanci, tako da so sejo kratek čas prekinili.

S senatu pa se zaključuje razprava o petletnem «zelenem načrtu» v korist kmetijstva. Danes je govoril minister za kmetijstvo Restivo, ki je ugotovil, da je načrt usklajen s petletnim načrtom, čeprav je samo njegov sestavni del in ne zajema celotne kmetijske problematike. Zagovarjal je ustanovitev ustanov za razvoj, ki bodo skrbele za razvoj in modernizacijo kmetijstva. Nato so pričeli razpravo o posameznih členih.

Poslanec Gullo (KPI) je vprašal ministra za sodstvo in notranjega ministra o ozadjih in načinu premestitve razprave o prizivu v zvezi s primerom «Zanzara» iz Milana v Genovo.

Pododbor za statut in program nove združene socialistične stranke je danes nadaljeval delo. Po zaključku zasedanja je posl. Venturini rekel novinarjem, da je pododbor praktično končal delo in da se bodo sestali v četrtek na plenarnem sestanku.

Predsedniku vlade Moru se je danes predstavil novi sovjetski veleposlanik v Rimu Nikita Semjonovič Rigov.

FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM-UIL so z ločenimi sporočili proglasile novo stavko kovinarjev državnih in zasebnih podjetij. Nadaljuje se prepoved nadurnega in prazničnega dela, v vseh podjetjih pa bodo od 6. do 20. julija stavkali 24 delovnih ur po navodilih pokrajinskih sindikalnih organizacij. V jeklarski industriji pa bodo stavkali 18., 19. in 20. julija. Sindikalne organizacije bodo po 20. juliju sporočile, kako se bo nadalje razvijalo stavkovno gibanje.

Danes se je pričela vsedržavna 72-urna stavka delavcev gradbene industrije, ki so jo proglasile vse tri sindikalne organizacije v zvezi z zahtevami za obnovitev delovne pogodbe.

Po uradnih podatkih ISTAT je maja znašal indeks življenjskih stroškov tipične delavske in uradniške družine 127.5 točke in je bil za 0.2 odstotka višji kot aprila ter za 2.3 odstotka višji kot v istem mesecu lanskega leta.

V Rimu je bilo nocoj na pobudo odbora za mir in svobodo v Vietnamu protestno zborovanje proti ameriškemu bombardiranju Hanoja in Hajfonga. Senator Carlo Levi, ki je predsedoval zborovanju, je poudaril, da se v Vietnamu bije bitka «za obrambo narodne neodvisnosti vseh narodov in tudi našega, ki jih ogroža imperializem».

Zatem je govoril podtajnik PSIUP Valori, ki je obsodil ameriško stopnjevanje vojne v Vietnamu. Dodal je, da protest ni usmerjen samo proti washingtonski vladi zaradi bombardiranja Hanoja, temveč tudi proti tistim, ki tedne in mesece niso niti mignili s prstom, da bi preprečili te hude dogodke. Valori je izjavil, da bi morala italijanska vlada ločiti svojo odgovornost od ZDA spričo takih dejanj, kakršno je bombardiranje Hanoja, kakor so storile Francija, Anglija in druge države. Poudaril je, da je potrebna drugačna italijanska zunanja politika, ki naj obsodi blazno politiko Washingtona.

Govoril je zatem komunistični poslanec Giorgio Amendola, ki je izrekel solidarnost z ljudstvom, ki se bori za svojo neodvisnost v lastni hiši, za svobodo in enotnost svoje domovine. Poudaril je nevarnost, ki jo zaostritev vojne v Vietnamu predstavlja za mir na vsem svetu, in je pripomnil, da je potrebno «ugotoviti, kaj moramo storiti, da preprečimo neizbežno končno katastrofo».

V imenu odborov za mir, ki delujejo v Toskani, je govoril prof. Agnobetti. Zatem je govorila socialistična senatorka Tullia Carettoni, ki je poudarila, da so «severnovietnamskim ljudstvom, ki se bori za obrambo svoje neodvisnosti, solidarne vse tiste italijanske politične sile, ki imajo za seboj dolgo tradicijo borb za nevtralizem, za mir in za odpor». Izjavila je, da je treba biti ob strani vietnamskega ljudstva v borbi proti ameriškemu napadu. Vsak nadaljnji korak v stopnjevanju vojne konkretno približuje nevarnost vojne za vse in uničuje vse napore sveta za pomirjenje. Poudarila je, da je treba rešitev vietnamskega vprašanja najti na političnem sektorju s pogajanji. Pozvala je vlado, naj se zavzema za politično rešitev.

Zadnji je govoril senator Parri, ki je poudaril, da ameriška politika ni v skladu z nobeno logiko, razen «z neusmiljeno vojaško logiko».

Na koncu je senator Carlo Levi prebral izjavo ki izraža ogorčenje in obsojanje širjenja vojne v Vietnamu ter poziva vlado, naj upošteva čustva in volijo italijanskega prebivalstva, ki hoče mir, ter naj sprejme «konkretne in pogumne pobude» za mir v Vietnamu.

Po zborovanju so skupine demonstrantov skušale iti v sprevodu pred ameriško poslaništvo. Policija pa je sprevod ustavila in sledili so spopadi. Policija je pridržala 29 demonstrantov, enega pa so aretirali.

Devet oseb so prijavili sodišču z obtožbo, da so med zborovanjem nosile table in trakove «z žaljivimi napisi in risbami».

DANES

Po poluradnem sporočilu iz vladnih krogov so se vlada in štiri stranke večine dogovorili, da bodo sprejeli petletni gospodarski načrt s posebnim zakonom, kot so zahtevali socialisti, saj bo le tako imel načrt ustrezno težo. S formalnimi izgovori o postopku, češ da zadostuje priporočilo parlamenta, so namreč skušali odvzeti načrtu zakonito osnovo in s tem tudi dejansko zavreti njegovo učinkovito izvajanje.

Sindikalne organizacije kovinarjev so proglasile od 6. do 20. julija 24 delovnih ur stavke po navodilih pokrajinskih sindikalnih organizacij.

Sklepi brionskega zasedanja CK Zveze komunistov Jugoslavije so imeli v svetovnem tisku precejšen odmev, predvsem na Zahodu. Toda del tega tiska je sklepe napačno razlagal in komentiral. Zaradi tega je Tito včeraj na Brionih odločno zavrnil razlago, da gre za nekakšen liberalizem do konservativcev in poudaril, da zlasti ne more biti liberalizma v odnosu do šovinistov in nacionalistov, ker gre v sklepih predvsem za poglobitev demokracije in za popolno osvoboditev ljudi od strahu, za dosledno izgradnjo socializma.

Medtem se v Vietnamu nadaljuje evakuacija civilnega prebivalstva iz Hanoja, kajti tudi včeraj so ameriška letala izvršila 91 bombnih napadov v bližini Hajfonga in na druge kraje. Avstralske čete pa so začele preizkušati novo vrsto strupenega plina proti osvobodilni vojski, ki je sporočila, da pripravlja material za proces proti predsedniku Johnsonu. Tudi angleški filozof Russell je pisal številnim pravnikom in pisateljem raznih držav in jih povabil, naj sodelujejo pri sestavi podobnega sodišča, kakršno je sodilo vojnim zločincem v Nuernbergu po drugi vojni. Proti vojni v Vietnamu so se ponovile včeraj demonstracije na Japonskem. V Rimu je organiziral odbor za mir in svobodo v Vietnamu protestno zborovanje, na katerem so govorili Carlo Levi, Valori, Amendola, Agnobetti, Tullia Carrettoni in Ferruccio Parri. Policija je pridržala 29 demonstrantov, ki so bili v sprevodu, da bi dosegli ameriško poslaništvo.

V ženevi se je včeraj začelo zasedanje gospodarskega in socialnega sveta OZN, ki bo razpravljal o težnjah svetovnih gospodarstev, o gospodarskih in socialnih posledicah razorožitve, o znanosti in tehniki, o prehrani, o borbi proti nepismenosti ter o suženjstvu. U Tant je govoril predvsem o pomoči nezadostno razvitim deželam in poudaril, da se pogostoma pozablja, kaj bi se lahko zgodilo zaradi pomanjkanja v revnih deželah: nevarnost epidemij, glad, revolucije itd.

Danes bosta predsednik francoske vlade in njen zunanji minister začela enotedenske razgovore v Londonu, kjer bosta obravnavala predvsem Vietnam in skupno tržišče, za katerega je zunanji minister de Murville dejal, da mora sedaj Anglija povedati ali hoče vanj vstopiti ali ne. Poudaril je tudi, da je treba NATO demobilizirati in po možnosti ustvariti nove odnose z vzhodno Evropo, da preneha hladna vojna.

V Bukarešti so na zasedanju sveta varšavskega pakta podpisali izjavo o okrepitvi miru in varnosti v Evropi.

Pompidou in de Murville prideta danes v London

Govorili bodo predvsem o skupnem tržišču in o Vietnamu - Francoski odgovor na bonsko noto

LONDON, 5. — Predsednik francoske vlade Pompidou in zunanji minister de Murville bosta prišla jutri na enotedenski obisk v London. Z angleškimi voditelji bosta govorila o stališču Francije glede vstopa Velike Britanije v skupno tržišče ter o Vietnamu. Pompidou in de Murville bosta obrazložila britanski vladi francosko stališče do nagleškega vstopa v skupno tržišče. Praktično gre za začetek dvostranskih pogajanj, med katerimi bodo francoski državniki obrazložili Angležem golistični pomen Evrope, tako da bo Velika Britanija obveščena, kakšne pogoje bo morala sprejeti, če bo vstopila v skupno tržišče.

V Londonu pa so tudi nekoliko v zadregi zaradi nedavnega napada ministra za obrambo Healeja na de Gaulla. Kar se tiče Vietnama in tudi drugih vprašanj je britanska vlada zelo previdna in se noče obvezati za kakršno koli politiko, ki bi se zdela protiameriška.

Ameriški poslanik v Franciji Charles Bohlen in ameriški predstavnik pri NATO sta davi odpotovala z letalom v Washington, kamor so ju poklicali na posvetovanje. Govorili bodo predvsem o bivanju francoskih čet v Nemčiji.

Kakor poročajo iz Pekinga, je kitajski tisk danes prvikrat poročal o obisku predsednika de Gaulla v Sovjetski zvezi. Agencija «Nova Kitajska» je objavila poročilo o de Gaullovem potovanju, dolgo 800 besed. Agencija poroča, da so govorili o Vietnamu, o evropski varnosti in Nemčiji, toda ne dodaja nobenega komentarja. «Ljudski dnevnik» pa je objavil poročilo, v katerem obtožuje sovjetske voditelje, da so izkoristili de Gaullov obisk, «da pomagajo sleparijo ameriškem miru v Vietnamu».

Francoski zunanji minister de Murville je v svojem intervjuju britanskemu radiu izjavil, da mora sedaj Velika Britanija povedati, ali hoče vstopiti v skupno tržišče ali ne. Pripomnil je, da gre za vprašanje politične volje.

Naštel je nato glavne težave, ki ovirajo vstop Velike Britanije v skupno tržišče, in je pri tem omenil predvsem valutno stanje Velike Britanije, uvoz in kmetijstvo. Pripomnil pa je, da, če ima Velika Britanija voljo vstopiti v skupno tržišče, če sprejema rimsko pogodbo in poznejše sklepe, «ni več nobenega problema».

Glede NATO je de Murville izjavil, da je atlantsko zavezništvo potrebno, «ker zagotavlja ravnotežje med vzhodom in zahodom, toda atlantska organizacija je enaka neke vrste stalni mobilizaciji». Zato ni navzočnost Francije upravičena, «ker ni nobene bližnje nevarnosti s strani Sovjetske zveze». «Mnenja smo, je dodal de Murville, da je treba sedaj demobilizirati in po možnosti ustvariti nove odnose z vzhodno Evropo, začenši seveda s Sovjetsko zvezo, da preneha hladna vojna».

BONN, 5 — Francoski poslanik v Bonnu je izročil danes v nemškem zunanjem ministrstvu odgovor svoje vlade na bonsko noto v zvezi z bivanjem francoskih čet v Nemčiji. Predstavnik bonskega zunanjega ministrstva je izjavil, da bodo francoski odgovor skrbno proučili.

Bonska vlada je namreč prejšnji teden sporočila v svoji noti francoski vladi, da bo imenovala posebnega pooblaščenca, ki bo prav gotovo general zahodnonemške vojske, da ščiti pravice Nemcev pred francoskimi četami, ki bodo ostale v Nemčiji, ko bodo zapustile poveljstvo NATO.

ZARADI VOJNE V VIETNAMU

Bertrand Russell pripravlja proces proti Johnsonu

Sestaviti hoče mednarodno sodišče, ki bi sodilo krivce za vojne zločine v Vietnamu - Novi strupeni plini - Kitajsko opozorilo

SAJGON, 5. — Tiskovna agencija južnovietnamske osvobodilne fronte je danes sporočila, da ta fronta pripravlja «spise o zločinih, ki so jih izvršile ZDA in njihovi zavezniki, na podlagi katerih bodo uvedli proces proti predsedniku Johnsonu». Agencija pravi, da bodo spise predložili mednarodnemu sodišču, ki ga bodo sestavili na pobudo angleškega filozofa Bertranda Russella, «da pripravi proces proti Johnsonu in drugim vojnim zločincem».

Prejšnji mesec je severnovietnamska tiskovna agencija javila, da je Russell poslal poslanico severnovietnamskim voditeljem in jim sporočil, da pripravlja sestavo sodišča, ki naj sodi ameriške voditelje zaradi napadalne vojne v Vietnamu.

Russellov tajnik je izjavil, da je Russell pisal številnim znanim pravnikom in književnikom raznih držav ter jih povabil naj sodelujejo pri sestavi podobnega sodišča, kakršno je sodilo vojne zločince v Nuenbergu po drugi vojni.

Tiskovna agencija južnovietnamske osvobodilne fronte pravi, da zločini Američanov v Južnem Vietnamu vsebujejo uporabljanje strupenih kemijskih snovi, strupenih plinov, fosfornih bomb in drugih sredstev.

Severnovietnamska vlada je predložila mednarodni nadzorstveni komisiji poročilo o ameriških bombnih napadih na predmestja Hajfonga ter na druge kraje in industrijske objekte.

Agencija Tass poroča iz Hanoja, da se evakuacija civilnega prebivalstva iz Hanoja nadaljuje na podlagi navodil, ki so jih odredile vojaške oblasti takoj po ameriškem bombardiranju hanojskih predmestij.

Ameriška letala so tudi v zadnjih štirinajstih urah bombardirala nekatere kraje v bližini Hajfonga in druge kraje. Izvedla so 91 bombnih napadov.

Dopisnik avstralskega lista «Sydney Sund» piše iz Južnega Vietnama, da avstralske čete preizkušajo v vojni proti južnovietnamski osvobodilni vojski novo vrsto strupenega plina. Dopisnik pravi, da ta plin ne povzroča na odprtem trajnih posledic, da pa je lahko smrtonosen v zaprtih prostorih. Dopisnik dodaja, da plin uporabljajo v podzemeljskih skrivališčih osvobodilne vojske.

Pekinški «Ljudski dnevnik» piše danes, da bo Kitajska sprejela vse potrebne ukrepe v zvezi z vojno v Vietnamu. List piše, da so ZDA z bombardiranjem Hanoja in Hajfonga «uničile meje vojne», ter dodaja, da vietnamsko ljudstvo in vsi narodi, ki mu pomagajo, niso več vezani na omejitve, kar se tiče njihove reakcije na ameriški napad. «Ne pritiče vam, dodaja list, odločati, kako naj se vodi odslej vojna. Prišli ste z morja in iz zraka: zakaj torej ne bi mogli drugi napredovati po kopnem.»

Kakor običajno, izkorišča list priložnost za nove napade na Sovjetsko zvezo, ki jo obtožuje, da deluje sporazumno z ZDA ter da je bilo bombardiranje Hanoja in Hajfonga «rezultat umazanega političnega sporazuma».

Na koncu pravi list, da bo Kitajska pomagala vsaki državi, ki bi postala žrtev imperialističnega napada, ter dodaja: «Če bi ta pravična akcija pripeljala do ameriškega napada na Kitajsko, bomo odločno reagirali brez vsakega obotavljanja.»

V Kiotu na Japonskem so bile danes nove protiameriške demonstracije pred palačo, kjer se je danes začelo posvetovanje odbora ZDA-Japonska za gospodarske in trgovinske zadeve, kateremu prisostvuje tudi državni tajnik Dean Rusk. Palačo so močno zastražili in policija je demonstrante razgnala.

Uradni predstavnik je izjavil, da so na sestanku govorili o stanju v Aziji in še posebej o Vietnamu ter trgovskih in gospodarskih odnosih med ZDA in Japonsko.

Sprejet zakon o nedeljskem počitku pekov

RIM, 5. — Komisija za delo poslanske zbornice je danes na zakonodajnem zasedanju dokončno sprejela zakon, ki določa, da imajo peki en dan v tednu — načelno v nedeljo — obvezen počitek. Ob nedeljah bodo torej zaprte pekarne. Zakon predvideva globe od treh do deset tisoč lir za kršitelje. Zakon omogoča prefektom, da v soglasju z lokalnimi upravami in sindikalnimi predstavniki na določenih področjih in zlasti na turističnih področjih, izjemoma določijo za počitek tudi drug dan in ne nedeljo.

Malavi republika

LIMBE, 5. — Po dveh letih neodvisnosti bo Malavi danes opolnoči postal republika, katere predsednik bo sedanji predsednik vlade Hastings Banda. Vendar pa bo Malavi še dalje ostal v Commonwealthu. Nekaj pred polnočjo je predstavnik kraljice Elizabete zapustil deželo.

Za razglasitev republike so organizirali velike slovesnosti. Jutri bodo na univerzi odprli vsedržavno razstavo. Na velikem stadionu v prestolnici pa bo proslava, ki se je bo udeležilo več tisoč ljudi. Odredili so tudi amnestijo za navadne in politične kaznjence. V četrtek bo prva seja parlamenta republike.

ZASEDANJE GOSPODARSKEGA IN SOCIALNEGA SVETA OZN

U Tant poziva bogate države naj bolj pomagajo nerazvitim

Razpravljali bodo tudi o gospodarskih in socialnih posledicah razorožitve

ŽENEVA, 5. — Danes se je v Ženevi začelo zasedanje gospodarskega in socialnega sveta OZN, ki bo trajalo do 5. avgusta. Razpravljali bodo o težnjah svetovnih gospodarstev, o gospodarskih in socialnih posledicah razorožitve, o znanosti in tehniki, o prehrani, o borbi proti nepismenosti ter o suženjstvu na svetu. Na dnevnem redu je 38 problemov.

V začetku današnje seje je govoril glavni tajnik OZN U Tant, ki je predvsem omenil sedanjo krizo v mednarodni pomoči nezadostno razvitim deželam. «Tretji svet», je izjavil U Tant, «je s premaganjem razočaranj in neuspehov v veliki meri sam prispeval k svojemu lastnemu razvoju.» Pozval je razvite dežele, naj pospešijo svojo finančno pomoč ter naj menjajo svojo trgovinsko politiko, da bi pomagale nerazvitim deželam, da povečajo svojo razpoložljivost v devizah ter da postopoma zmanjšajo svoj primanjkljaj v tujini, ki vedno bolj narašča. Zatem je U Tant izjavil, da bi razvite države mogle vsako leto posoditi državam v razvoju dodatne tri ali štiri milijarde dolarjev. Ta znesek, ki ga je izračunala banka za obnove in razvoj, je enak znesku, ki bi bil potreben, da se doseže smoter, ki ga je določila glavna skupščina OZN leta 1961, ko je v začetku desetletja za razvoj pozvala bogate države, naj določijo odstotek svojega narodnega dohodka za manj razvite dežele.

Ko je govoril o delovanju raznih specializiranih organizmov OZN v okviru desetletja za razvojem, je U Tant ugotovil, da so bili dosedanji rezultati manjši od pričakovanja in v mnogih primerih manjši od določenega odstotka razvoja. Vendar pa so razvite države v precejšnji meri pomagale manj razvitim državam, te pa so z velikimi žrtvami mobilizirale svoje bogastvo, za svoj razvoj. Vendar pa je treba ugotoviti pri pomoči nerazvitim deželam v mnogih primerih pomanjkanje «drznih rešitev» in «večje požrtvovalnosti» bogatejših držav, ki ne bi smele podcenjevati nevarnosti, ki jo predstavlja nezadoščena potreba».

U Tant je poudaril, da se pogostoma pozablja, kaj bi se lahko zgodilo v revnih deželah zaradi pomanjkanja razvoja: nevarnost epidemij, pomanjkanje, revolucije. Pri tem se ne sme pozabiti, da je dolžnost bogatih držav zadostiti poleg «fiziološkega gladu» tudi «dunovni glad» v revnih deželah, s tem da se borijo proti nepismenosti, podpirajo strokovno izobrazbo in se zavzemajo za najosnovnejše človeške pravice.

U Tant je omenil mednarodno politične razmere in je dejal, da mora «mednarodna skupnost posvetiti posebno pozornost, da bo moč po poti zdravega razuma in kompromisa doseči take rešitve, ki naj izboljšajo mednarodne odnose».

Glavni tajnik U Tant je tudi pripravil poročilo na podlagi odgovorov, ki jih je dobil od 28 vlad v zvezi z gospodarskimi in socialnimi posledicami razorožitve. Sovjetska vlada pravi v svojem odgovoru, da bo sporazum o razorožitvi dosegljiv samo po sklenitvi pogodbe proti širjenju jedrskega orožja, po ukinitvi vseh načrtov o atlantski večstranski jedrski sili in z ustanovitvijo neatomskih področij v Afriki, Latinski Ameriki in v srednji Evropi. V zvezi z dobljenimi odgovori poudarja U Tant, da ti odgovori vsekakor krepijo prepričanje, da bi razorožitev, ne glede na prehodne probleme, ki bi utegnili nastati, prinesla s časom nepreračunljive koristi državam in vsem narodom.

Nedolžne žrtve vojne v Vietnamu

V OKVIRU NAČRTA «APOLON»

Uspešno izstreljena raketa «Saturn 1»

Druga stopnja rakete kroži okoli Zemlje v krožnem tiru

CAPE KENNEDY, 5. — NASA je danes izstrelila raketo «Saturn 1», ki je najmočnejša raketa, kar so jih ZDA do sedaj poslale v vesolje. Raketa, ki tehta 29 ton, je bila izstreljena ob 16.53 po italijanskem času. Njena druga stopnja, «Saturn 4B» je začela krožiti okoli Zemlje v krožnem tiru v višini 188 kilometrov.

NASA ima namen proučevati s pomočjo posebnih televizijskih aparatov stanje v notranjosti «Saturna 4B», da vidi ali posebno gorivo, sestavljeno iz tekočega vodika in iz kisika, lahko ostane nespremenjeno v vesolju. NASA javlja, da se gorivo normalno obnaša. Današnja izstrelitev ne predvideva povratka nosilne rakete na Zemljo, ki bo krožila okoli Zemlje, dokler ne bo zgorela v gostejših plasteh atmosfere.

Prihodnji poskus z raketo «Saturn» je določen za avgust. Tedaj bodo izstrelili vesoljsko kabino «Apolon» brez človeške posadke, v novembru pa bodo skušali poskus ponoviti tako, da bodo v kabini trije astronavti, ki se že vežbajo.

RIM, 5. — V zvezi z dekretom ministrstva za zaklad o prenehanju veljavnosti petstolirskih bankovcev, ki je objavljen danes v uradnem listu, poudarja ministrstvo, da se praktično znova spravljajo v obtok v precejšnjem znesku stari bankovci, ki niso še prispeli v blagajne Italijanske banke. To pa se dogaja v pričakovanju izdaje novih petstolirskih bankovcev, ki bodo kmalu pripravljeni.

Švica zvišala obrestno mero

BERN, 5. — V Švici so danes zvišali obrestno mero od 2,5 odstotka na 3,5 odstotka. Uradne obresti za posojila so se zvišale od 3,5 na 4, odst. Ukrepi stopijo v veljavo jutri.

Ravnateljstvo švicarske državne banke pojasnjuje, da je ta ukrep postal potreben, da se zaustavi beg tujega kapitala, ki je v zadnjem času zapuščal Švico in odhajal v države, ki so povečale obrestno mero. Poleg tega je bilo zvišanje obrestne mere potrebno, ker se je povečalo povpraševanje domačega gospodarstva po kreditih in kapitalih. Od začetka leta se je povpraševanje po kratkoročnih kreditih znatno povečalo.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29.9, najnižja 21.1, ob 19. uri 27.4, vlaga 45 odst., zračni tlak 1013.2 pada, veter 18 km jug, nebo 2 desetini pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 25 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 6. julija
Dušica
Sonce vzide ob 5.22 in zatone ob 20.57. Dolžina dneva 15.35. Luna vzide ob 23.33 in zatone ob 7.30
Jutri, ČETRTEK, 7. julija
Janica

PO PETNAJSTIH DNEH ŽIVAHNEGA POSLOVNEGA ŽIVLJENJA

18. mednarodni tržaški velesejem zaključen s pomembnim moralnim in poslovnim uspehom

Obisk je bil letos za okrog 10.000 ljudi večji kot lani - Za sklenjene kupčije odobreni razmeroma visoki uvozni kontingenti - Zadovoljstvo jug. poslovnih krogov

18. mednarodni velesejem je za nami. Po 15 dneh živahnega poslovnega življenja so se vrata razstavišča opolnoči zaprla. Zdaj pridejo na vrsto prave kupčije, za katere so bili doseženi za časa sejma okvirni sporazumi. Na področju električnih naprav za gospodinjstvo so zabeležili letos posebno obsežne posle. Zadovoljni so tudi razstavljavci, ki so prikazali na sejmu keramične in obrtniške izdelke, prehrambene proizvode kvalitetnih kakovosti, dalje razstavljavci gradbenega materiala in naprav, raznih industrijskih grelcev, peči in drugih industrijskih naprav. Letos si je sejmišče ogledalo izredno visoko število domačih in tujih obiskovalcev, medtem ko so poslovni ljudje stopili v ospredje zlasti v zadnjih dneh sejma. Nastopajoče države so zaprosile za razmeroma visoke kontingente, zadnji trenutek pa je iz Rima prišla vest, da je ministrstvo za zunanjo trgovino odobrilo naslednje uvozne kontingente: za države Evropske gospodarske skupnosti 17 milijonov lir, za Portugalsko 1.000 dolarjev, za Španijo 3.000 dolarjev, za Grčijo 1.500 dolarjev, za Japonsko 60.000 dolarjev, za Češkoslovaško 200 milijonov lir, za Poljsko 90 milijonov lir, za Romunijo 65 milijonov, za Narodno republiko Kitajsko 100 milijonov, za Madžarsko 70 milijonov, za druge države 100 milijonov lir. Za Jugoslavijo je ministrstvo za zunanjo trgovino odobrilo kontingent 5 milijonov lir za uvoz vina. Glede na to, da tretira italijansko tržišče Jugoslavijo kot ostale zahodne države, ki so na spisku A Import, kar pomeni, da je jugoslovanski izvoz v Italijo skoraj povsem liberaliziran, je bil kontingent, določen za Jugoslavijo, lahko znatno nižji od kontingentov, ki veljajo za druge države, zlasti za tiste, ki pripadajo tako imenovanemu vzhodnemu bloku. Kolikor se je lahko izvedelo; pa bo poleg omenjenega kontingenta Jugoslavija prejela še 10 milijonov lir iz skupnega kontingenta 100 milijonov lir, ki je bil dodeljen «drugim državam», in sicer za izvoz nekaterih blagovnih vrst, tako n. pr. za sadne sokove, mleko, marmor itd., katerih izvoz na italijansko tržišče še ni liberaliziran.

Tržaški velesejem je letos doživel poseben uspeh, in sicer kljub dvodnevni zapori v znak solidarnosti s poslovnimi krogi, ki so s splošno stavko nastopili proti napovedani preusmeritvi odnosno zaprtju ladjedelnice Sv. Marka. Število obiskovalcev je kljub vsemu narastlo za več tisoč ljudi v primerjavi z obiskom, ki so ga beležili na pr. lansko leto. Posebno obeležje so v okviru splošnega sejma zavzele specializirane prireditve o lesu, kavi in bananah, ki so zbudile velik odmev praktično po vsem svetu, saj so se teh posebnih prireditev udeležili strokovnjaki in vodilni ljudje iz najbolj oddaljenih držav.

Pulz poslovnega življenja je bil vseh 15 dni, s presledkom zapore, povsem zadovoljiv in zlasti afriške države (Kamerun, Gabon, Slonokoščena obala) ter vzhodne države so bile z letošnjo prireditvijo povsem zadovoljne, kar še posebej potrjuje možnost, da se bodo še v večjem številu in z obsežnejšimi razstavami udeležile prihodnje prireditve. V jugoslovanskem paviljonu smo se pri načelniku Francu Burgerju pozanimali o uspehu letošnjega nastopa sosedne republike. Strokovnjak je povedal, da so se zasebni obiskovalci zanimali predvsem za usnjene izdelke (predvsem za izdelana oblačila in torbice), tako, da jih je bilo kar težko prepričati, da razstavljeno blago ni neposredno naprodaj. Tudi za izvenkrmne motorje, ki jih proizvaja koprska tovarna Tomos, so se obiskovalci živo zanimali. Predstavniki poslovnih organizacij in podjetij pa so se najbolj pogosto ustavljali pri razstavah cementnih izdelkov Šiporex, grelnih plošč, ki jih je razstavila tovarna Eta iz Cerkna, posebno zanimanje pa so vzbudili izdelki Jugosanitarije. V lesnem paviljonu je bil obisk jugoslovanske razstave prav množičen in dober del razstavljenega pohištva so predstavniki podjetij že prve dni razprodali. Zanimanje za jugoslovanski mehak in trd rezan les je bilo zelo veliko. Novogoriška tovarna Meblo je razstavila dve spalnici, da bi ugotovila katera izmed obeh bi bila najbolj primerna za tukajšnjega povprečnega potrošnika. Občinstvo je skoraj brez izjeme izbralo «špansko» spalnico, s katero bo podjetje za tem nastopilo tudi septembra meseca v okviru milanskega salona o pohištvu. Zanimivo je, da je na podlagi opazk, ki so jih naredili še obiskovalci, tovarna sklenila «špansko spalnico» nekoliko predrugačiti, da bi bila bolj v skladu s povprečnim italijanskim okusom.

V zvezi z jugoslovanskim nastopom na tržaškem sejmu je treba poudariti zlasti delo, ki ga je opravil turistični urad v sklopu kolektivne razstave. Kakor nam je povedal predsednik turistične zveze Slovenije dr. Mitja Gorec, so se domačini in tudi obiskovalci iz notranjosti Italije in iz tujine pozanimali predvsem za letovanje v krajih vzdolž Jadranske magistrale in sicer južno od Splita. Žal je za nekatere kraje v Sloveniji (Posočje, Dolenjska, Maribor, itd.) primanjkovalo ustreznega propagandnega materiala, medtem ko je bil urad dobro založen s prospekti za razna zdravilišča, za Dubrovnik, Split, Zadar in druga obalna mesta. Za reško, opatijsko in še zlasti za beograjsko področje, za katera je vladalo med obiskovalci prav tako veliko zanimanje, je bilo tudi premalo ustreznega materiala. V okviru kolektivne razstave pa bi bili predstavniki jugoslovanskih poslovnih krogov lahko v neprimerno večji meri ustregli številnim prosilcem in operaterjem, ko bi razpolagali z večjo dokumentacijo o posameznih področjih jugoslovanske industrijske proizvodnje in še posebej z ažuriranimi ceniki.

18. mednarodna prireditev tržaškega velesejma je torej za nami. O polnoči je predsednik dr. Slocovich po zvočnikih zaključil velesejem s posebno izjavo, v kateri je poudaril, da je letošnji sejem povsem uspel tako kar se tiče sklenjenih kupčij, kakor tudi števila obiskovalcev, ki je bilo za 10.000 višje od lanskega. Predsednik se je zahvalil javnosti, domačim in tujim razstavljavcem, predstavnikom oblasti, tujim odposlancem, tisku, radiu in televiziji za vsestransko pomoč in sodelovanje ter je na koncu zaklical vsem na svidenje na 19. velesejmu prihodnje leto.

Jutri stavka kamnarske stroke

Pokrajinska sindikata CGIL in CISL sta za jutri 7. tm v skladu z določitvijo vsedržavnih vodstev, napovedala 24-urno stavko kamnarske industrije, ker industrijci nočejo začeti pogajanj za obnovo vsedržavne delovne pogodbe, ki je zapadla že junija 1964. Sindikalni organizaciji bosta stavkajočim obrazložili sedanji kritični položaj v tem sporu na skupščini, ki bo jutri 7. tm. ob 10. uri na sedežu p.d. «Igo Gruden» v Nabrežini.

Popoln uspeh prvega dne stavke gradbene stroke

Včeraj se je začela tridnevna vsedržavna stavka delavcev gradbene in cementne industrije, ter industrije apna in mavca. Stavka je v Trstu popolnoma uspela in je zajela 95 odstotkov delavcev. Sindikalne organizacije so prepričane, da se bodo delavci tudi danes in jutri polnoštevilno udeležili stavke in tako izpričali svojo trdno voljo za dosego svojih pravic. Včeraj dopoldne je bila na sedežu CGIL v Ul. Pondares enotna skupščina stavkajočih delavcev, na kateri so jim sindikalni voditelji obrazložili pomen stavke. Danes ob 9. uri pa se bodo na istem sedežu sestali gradbeni delavci, ob 10.30 pa delavci cementne industrije.

V juniju skozi Javna skladišča le 157.000 ton blaga

Po začasnih in neuradnih podatkih je znašal junijski promet skozi Javna skladišča okoli 157.000 ton blaga, od tega 95.300 ton raznega blaga, 53.200 ton rudnin in premoga, 8330 ton lesa itd. Promet je bil razmeroma nizek ter ni dosegel običajnega mesečnega povprečja.

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Sprejeta resolucija za rešitev spora med zdravniki in INAM

Resolucijo sta predlagala komunistična svetovalca, sprejeta pa je bila s spreminjevalnim predlogom demokristjanskega svetovalca - Pinko Tomažič in tovariši naj dobijo ulico!

V središču včerajšnje seje tržaškega občinskega sveta je bilo vprašanje težavnega položaja, ki je nastal, posebno v škodo delovnih ljudi, zaradi spora med zdravniki in ustanovo INAM.

V tej zvezi sta komunistična svetovalca Laura Weiss in Arturo Calabria predložila občinskemu svetu resolucijo, o kateri so začeli razpravljati že na prejšnji seji. Sinoči je občinski odbor sprejel resolucijo s popravkom, ki ga je predlagal demokristjanski odbornik Blasina.

Ker je bila razprava o tej resoluciji precej zanimiva, prinašamo predvsem besedilo predlaganega teksta skoraj dobesedno:

«Tržaški občinski svet poudarja, da je sedanja kriza zavarovalne ustanove in celotnega zdravstvenega sistema prišla do ostrega izraza posebno zaradi dolgo trajajočega spora in da hudo prizadeva delovne ljudi. Spričo tega občinski svet upa, da bo prišlo čimprej do zadovoljive rešitve spora med zdravniki zavarovalne ustanove in ustanovo samo ter obvezuje občinsko upravo, da dejansko prispeva k poravnavi spora. Ta poravnava pa mora biti člen izboljšanja zdravstvenih uslug ter korak naprej za učinkovito reformo zdravstvenega sistema v vsej njegovi celoti. Občinski svet zahteva zato, naj parlament začne odločno in jasno obravnavati ukrepe, ki so postali neobhodni za ustanovitev vsedržavne zdravstvene službe, začenši od reforme bolnišnic in od poenotenja predpisov, ki urejajo zdravniške usluge vseh zavarovalnih ustanov.»

Do tu gre glavni del resolucije, ki je bil pravzaprav predmet debate v občinskem svetu. V zadnjem odstavku se namreč govori o bremenih in težavah, ki jih spor povzroča delavcem. Demokristjanske in nekatere druge svetovalce je v tej zvezi motil le izraz «bremena», toda komunisti so pristali na formulacijo «škoda».

Bistvo spora pa je bilo v zadnjem odstavku, ki smo ga dobesedno navedli. Demokristjani in drugi nočejo pristati na ustanovitev vsedržavne zdravstvene službe, ki bi morala biti po mnenju komunistov brezplačna. Zato je odbornik Blasina predlagal v prvem trenutku to formulacijo: «...ukrepe za splošno zdravstveno reformo.» Pozneje je to besedilo spremenil v naslednje: «...za javno zdravstveno službo.»

Če se gleda na besede, se zdi morda, da je spor brezpomemben. V resnici pa ni tako. Demokristjani in z njimi liberalci in drugi ne sprejemajo teze o ustanovitvi splošne vsedržavne zdravstvene službe, ker so jim predvsem pri srcu zasebne koristi zdravnikov, se pravi uveljavitev načela zasebnega opravljanja poklica zdravnika. Trenutno jim je pri srcu le rešitev spora med zdravniki in zdravstveno ustanovo.

V tem okviru se je razvila diskusija na včerajšnji seji in v katero so posegli številni svetovalci: Adovasio (KD), Lovero (PSDI), Della Santa (PLI), Pincherle (PSIUP) in pozneje še Tagliaferro (MSI) ter ponovno Blasina in Weissova.

Kljub poskusu, da bi prišlo do izglasovanja enotne resolucije, je bilo odobreno spreminjevalno besedilo, ki ga je predložil odbornik Adovasio. Proti temu tekstu ni glasoval nihče. Vzdržal se je edino Pincherle (PSIUP).

Drugo precej zanimivo vprašanje, ki so ga obravnavali na včerajšnji seji, je zadevalo predlog odbornika Mianija, da se štiri ulice v Rocolu imenujejo po štirih znanih tržaških slikarjih. Občinski svet je sicer predlog sprejel, toda razni odborniki so zahtevali, naj se upoštevajo pri nazivih ulic tudi druge osebnosti. Odbornik Pincherle je zahteval na primer, naj se da kaki ulici naziv «Fratelli Rosselli» ter eni še posebej naslov «Ul. Pinka Tomažiča». Svetovalec Simsič pa je menil, da se ne bi smelo pozabiti niti ostalih štirih junakov, ki so padli skupaj s Tomažičem.

V ostalem delu seje so svetovalci obravnavali razna vprašanja, ki zadevajo tekočo upravo.

PROTI ZAPORI LADJEDELNICE SV. MARKA

Tržaška sindikalna delegacija se danes sestane s predsednikom IRI

Če bo predsednik IRI Petrilli vztrajal pri napovedani preureditvi na škodo tržaške ladjedelnice, bodo sindikati nemudoma proglasili večdnevno splošno stavko

Danes ob 16. uri se bo tržaška sindikalna delegacija sestala s predsednikom IRI prof. Petrillijem, da mu predoči svoje stališče v zvezi z načrtom IRI o preureditvi italijanske ladjedelniške industrije z državno udeležbo, na osnovi katere naj bi zaprli tržaško ladjedelnico Sv. Marka. Delegacijo sestavljajo: Calabria, Gerli in Burlo za CGIL, Fabricci za DZ-UIL ter Novelli in Bentivolli za CISL.

Stališče tržaških sindikalnih organizacij do tega važnega vprašanja za življenje in razvoj tržaškega gospodarstva, je zelo jasno. Tajništva teh treh sindikalnih organizacij vodijo skupno borbo za ohranitev ladjedelnice Sv. Marka. V tej zvezi so pred nekaj dnevi izjavila, da je rešitev vprašanje ladjedelnice Sv. Marka tudi vprašanje, ki pogaja mestno in deželno gospodarstvo in da je dolžnost vseh ostalih gospodarskih kategorij, da se vključijo v akcijo za obrambo ladjedelnice. Hkrati so vse tri sindikalne organizacije v Trstu izjavile, da bodo na današnjem sestanku s predsednikom IRI prof. Petrillijem ponovile stališča, ki so jih že javno povedale, in sicer, da mora ladjedelnica Sv. Marka, v okviru preureditve italijanskega ladjedelništva nadaljevati s svojim delovanjem kot podjetje za gradnjo ladij. Poleg tega so sindikalne organizacije izjavile, da bodo v primeru, da jim bodo na sestanku v Rimu potrdili načrt o skrčenju ladjedelske in pomorske dejavnosti, izvedle sklepe, ki so jih že sprejele, in sicer, da bodo napovedale novo splošno protestno stavko, ki bo močnejša in učinkovitejša od stavke 23. in 24. junija. Hkrati pa bodo sindikalne organizacije v Trstu začele še z drugimi oblikami borbe, katere se jim bodo zdele najbolj učinkovite in primerne za dosego napovedanih smotrov.

Deželni odbor KPI poziva k udeležbi na sobotnem pohodu

Deželni odbor KPI je na svojem sestanku v Trstu obravnaval politični položaj in sklepe zadnjega zasedanja glavnega odbora stranke. Izrazil je svoj ogorčen protest zaradi zločinskega ameriškega bombardiranja Hanoja in Hajfonga, ki predstavlja novo hudo grožnjo za mir na svetu. Deželni odbor KPI poziva vse komuniste, delavce in vso javnost na enoten protest proti takim barbarskim dejanjem in vabi vse svoje člane in somišljenike, da se udeležijo solidarnostne manifestacije z vietnamskim ljudstvom, ki so jo napovedali odbori za mir in svobodo Vietnama v Trstu, Vidmu, Pordenonu, Gorici in Tržiču za soboto 9. t. m.

Deželni odbor KPI je prav tako odobril resolucijo o položaju državne industrije v Furlaniji - Julijski krajini in obsodil načrte za preureditev in postopno likvidacijo ladjedelnice Sv. Marka.

● **Danes ob 20. uri bo imela tržaška federacija PSIUP** javno zborovanje na Trgu Giuliani. Govoril bo član pokrajinskega vodstva Francesco Franco.

Fantiča zaužila uspavalne tablete

Dva fantiča sta sinoči zaužila več tablet nekega uspavalnega sredstva, ker sta mislila, da so sladkorčki. Gre za 8-letnega učenca Giuliana Muggio iz Ul. Tigor 15 in njegovega bratranca, 9-letnega učenca Roberta Lenarduzzija iz begunskega taborišča na Proseku. Lenarduzzi je bil sinoči na obisku pri svoji 41-letni teti Anni Lenarduzzi por. Muggia in se v stanovanju igral z bratrancem. Fanta sta nato na neki omari našla zdravilo in tablete zaužila. Na srečo se je Lenarduzzijeva zavedla nevarnosti in je oba fantiča v zasebnem avtu pospremila v bolnišnico. Giuliana in Roberta so pridržali na drugem medicinskem oddelku, kjer se bosta morala zdraviti od 3 do 5 dni.

Pri trčenju avtov ranjena potnica

Sinoči so na pljučno kirurški oddelek bolnišnice sprejeli 25-letno frizerko Sereno Oblak iz Ul. Roncheto 71-4, ki se bo morala zdraviti 8 dni zaradi verjetnih rebrnih poškodb, udarcev po prsih in ran po kolenih. Ponesrečenka je povedala, da se je malo prej peljala v avtu TS 83439, ki ga je po Ul. XXX Ottobre proti Trgu Dalmazia vozila 25-letna Mara Revel s Stopnišča Mainardi 3. Na vogalu Ul. Valdirivo pa je Revelova trčila v avto AA-OO-852 (S), ki ga je navzgor po omenjeni ulici vozil 29-letni Boris Janoš, ki stanuje v Stockholmu, Crosavagen št. 1. Zaradi močnega sunka se je Oblakova v prijateljičinem avtu pobila in ranila. V bolnišnico so jo odpeljali v zasebnem avtu.

Zasačil je tatu svoje lambrete

Prejšnji teden je 24-letni barist Emilio Bencich iz Križa št. 371 ukradel lambreto TS 28183. Prepričan je bil, da je prišel do prevoznega sredstva, ne da bi dal eno samo liro. In tako je Bencich vsak dan rabil ukradeno lambreto, v prepričanju, da ne bo nihče opazil, da je ukradena. Toda imel je smolo. V soboto okrog 18. ure se je peljal po Ul. Battisti in ko je privozil do Ul. Xydias, ga je zagledal sam lastnik ukradene lambrete. 18-letni študent Daniele Zanzi iz Ul. Rittmayer 18 je namreč videl Bencicha s skuterjem, katerega tatvino je pet dni prej prijavil na komisariatu Stare mitnice.

Zanzi je hitro poiskal mestnega stražnika v bližini, ta pa je iz bližnje trgovine poklical agente letečega oddelka. Policisti so takoj prihiteli, toda komaj je Bencich opazil, da ga zasledujejo, je urno skočil na skuter in se odpeljal. Beg pa mu ni dosti koristil, ker so ga agenti malo nato prijeli na začetku Ul. sv. Frančiška. Bencicha so odpeljali na kvesturo, kjer so ga zaslišali, toda barist je najprej tajil, končno pa je moral priznati in policisti so ga prijavili sodišču zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami.

Brezplačni tečaji latinščine na šolah

Šolsko skrbništvo sporoča, da je ministrstvo za občo vzgojo odredilo, naj se v juliju in avgustu organizirajo na nižjih srednjih šolah brezplačni tečaji latinščine (skupno 80 lekcij). Vpišejo se lahko dijaki, ki so opravili malo maturo v poletnem roku.

Za informacije naj se prizadeti obrnejo na ravnateljstva srednjih šol.

Včeraj dopoldne ob 12. uri je na deželnem uradu za krajevne ustanove v Ul. Manzoni 10 deželni odbornik Vicario umestil pokrajinski nadzorni odbor v Trstu pod predsedstvom odv. Fazzinija - Giorgija. Nato je odbor izvolil podpredsednika v osebi Mariana Malyja.

* *Vladni komisar dr. Mazza,* predsednik deželne vlade dr. Berzanti in župan dr. Franzil so včeraj sprejeli na vljudnostni obisk novega podprefekta za pordenonsko okrožje com. Marcella Parento.

Danes in jutri na gradu

Dorelli, Milva Noschese in Baudo

Letoviščarska in turistična ustanova prične danes svojo sezono poletnih prireditev. Ob 21.30 bo na gradu «music-hall», ki bo prav gotovo privabil polno grajsko dvorišče občinstva, kot se pri takih priložnostih v Trstu dogaja. Že za ta prvi večer se najavlja nekaj velikih imen, ki so jamstvo za uspeh prireditve.

Johny Dorelli, ki je bil najprej poznan samo kot simpatičen pevec, je postal priljubljen kot «diabolični Dorellik» tudi milijonom televizijskih gledalcev. In kdo ne bi hotel od blizu videti in slišati Milvo? Alighiero Noschese pa je tržaškemu občinstvu tudi že tako priljubljen, da ni treba o njem niti posebej govoriti. Napovedovalec Pippo Baudo je že lani zadovoljil in prepričani smo, da bo tudi danes stresel marsikatero smešno. Seveda pa bodo prireditev popestrili še nastopi plesalcev, godbenikov in drugih. Jutri bo še ponovitev te prireditve. Priporoča se nabava vstopnic v predprodaji pri Utat v pasaži Protti.

Z VČERAJŠNJE SEJE DEŽELNEGA SVETA

Deželni odbor obžaluje prepoved kongresa etničnih manjšin v Gorici

Na Jarčevo (KPI) obrazložitev interpelacije o tej prepovedi je odgovoril odbornik Stopper in se skliceval na omejene pristojnosti dežele

Na včerajšnji seji deželnega sveta je komunistični svetovalec Jarc obrazložil interpelacijo, ki jo je skupno s svetovalcem Bergomasom vložil glede prepovedi 14. kongresa Federalističnega združenja evropskih etničnih skupin, ki bi moral biti v Gorici. Tega kongresa bi se morale udeležiti delegacije manjšin iz Nemčije, Francije, Danske, Belgije in nekaterih drugih evropskih držav ter delegacije slovenske, nemške in francoske manjšine v Italiji.

Pristojne oblasti, je poudaril svetovalec Jarc, so bile že nekaj mesecev prej obveščene, da namerava omenjena zveza prirediti kongres v Gorici. Prvotno so oblasti sporočile prirediteljem, da jim ni treba imeti nobenega dovoljenja za kongres. Potem pa so od njih zahtevale, da morajo nasloviti prošnjo na predsedstvo vlade. Vlada v Rimu, je dejal svetovalec Jarc, je to prošnjo zavrnila na osnovi fašističnega zakona iz leta 1935, in sicer na osnovi zakona, ki določa, da o podobnih prošnjah odloča neka posebna komisija, ki jo sestavljajo predstavnik raznih fašističnih organizacij in ustanov in katero mora končno odobriti še predsednik vlade, se pravi Mussolini. To je danes nepojmljivo je poudaril Jarc, da se vlada sklicuje na takšen fašistični zakon, ki ne samo, da je protiustaven, ampak je že sam po sebi neveljaven, ker omenjena komisija sploh ne more obstajati. V tej zvezi je svetovalec Jarc še poudaril, da je skrajni čas, da se enkrat za vselej odpravijo vsi protiustavni fašistični zakoni, vključno tisti, ki so izrecno naperjeni proti Slovencem. Zato je interpelant zahteval od deželnega odbora, naj posreduje pri vladi, da se ti fašistični zakoni ukinejo.

Na interpelacijo je odgovoril odbornik Stopper, ki je izjavil, da je deželna uprava prejela vabilo, da prisostvuje kongresu, ki so ji ga poslala slovenska združenja. Poleg tega pa je bil tudi predviden sprejem delegacije kongresistov na predsedstvu deželnega odbora.

Potem ko je omenil, da je bil kongres prepovedan na osnovi omenjenega zakona, je odbornik Stopper dejal, da odbor ne more izraziti svoje sodbe glede ukrepa vladnih oblasti in da so drugi poklicani, da ugotovijo protiustavnost zakona, na osnovi katerega je bil kongres prepovedan. Ne da bi zašli iz okvira naše pristojnosti, je poudaril odbornik, obžalujemo, da je bil ukrep, ki je povzročil določene posledice, sporočen prizadetim na tako neprimeren način, kakor tudi, da bi morali prizadetim jasno in hitro odgovoriti na njihovo prošnjo. Glede zahteve svetovalca Jarca, naj deželni odbor posreduje pri vladi za odpravo fašističnih zakonov, je odbornik Stopper izjavil, da je odbor prav s tem obžalovanjem izrazil v svoji točno omejeni pristojnosti svoje mišljenje in svoje stališče.

Svetovalec Jarc je nato izjavil, da ga odgovor ne zadovoljuje popolnoma, ker se odbor tudi ob tej priložnosti izmika dejanskemu vprašanju.

Zatem je komunistični svetovalec Bosari obrazložil interpelacijo, ki jo je vložil glede težav, ki jih imajo zlasti manjše občine, da najamejo posojila za javna dela z nizko obrestno mero. Odbornik za finance Tripani je v odgovoru te težave priznal in dejal, da se je deželna uprava pozanimala pri mestnih hranilnicah v deželi, če bi bile pripravljene priskočiti na pomoč. Tržaška mestna hranilnica je že sporočila, da bo skupno z drugimi hranilnicami proučila to vprašanje.

V nadaljevanju seje je demokristjanski svetovalec Cogo podal poročilo o zakonskem osnutku, ki določa ukrepe za ugotovitev vodnih virov v deželi. Nato se je nadaljevala razprava o zakonskem osnutku, ki določa ukrepe za pomoč pri gradnji športnih in rekreacijskih naprav, v katero so posegli številni svetovalci. Zakonski osnutek je obrazložil demokristjanski svetovalec Cocianni.

Praznik terana in pršuta v V. Repnu

Po dolinski, zgoniški in nabrežinski vinski razstavi bo zdaj na vrsti teran. V soboto, 9. julija popoldne bo namreč otvoritev praznika terana in kraškega pršuta, ki bo trajal do nedelje opolnoči. Praznik terana in kraškega pršuta bo tudi letos v Velikem Repnu.

NA SLOVENSKIH VIŠJIH SREDNJIH ŠOLAH

Danes zadnji dan pismenih nalog za zrelostne izpite

Ustni izpiti se bodo na vseh šolah začeli v petek

Danes je zadnji dan pismenih nalog za zrelostne izpite na višjih srednjih šolah. Na trgovski akademiji so včeraj imeli pismeno nalogo v nemščini, danes pa je na vrsti praktični izpit iz blagoznanstva. Ustni izpiti se bodo začeli v petek.

Na učiteljišču je bila včeraj pismena naloga iz matematike, danes je prosto, jutri pa se bodo začeli ustni izpiti.

Na klasičnem liceju so včeraj imeli prevod iz slovenščine v latinščino danes pa bodo imeli prevod iz grščine v slovenščino. Ustni izpiti se bodo začeli v petek

Na znanstvenem liceju so včeraj imeli nalogo iz matematike, danes pa bodo imeli nalogo v angleščini. Tudi na znanstvenem liceju se bodo ustni izpiti začeli v petek.

Objavljamo besedilo naslova naloge v slovenščini, ki so jo imeli na trgovski akademiji. (Naslove nalog v slovenščini na učiteljišču, znanstvenem in klasičnem liceju pa smo objavili v včerajšnji številki.)

I.

Socialno vprašanje v slovenskem slovstvu od Kersnika do Kosovela.

II.

Kdaj in kako je postalo vprašanje združenja Italije del evropske meddržavne politike?

III.

Viri današnje blaginje v svetu.

PRIPRAVLJENA SEZONA POLETNIH PRIREDITEV

Filmski festival, «shows» opera in klasične drame

Od tujih ansamblov bomo letos imeli zopet v gosteh Romune

Na posebni tiskovni konferenci v novinarskem krožku je bil včeraj podan prikaz letošnje prireditvene sezone Avtonomne letoviščarske in turistične ustanove. Predvsem gre za prireditve na tržaškem gradu, pa tudi za nekatere druge. Čeprav je ustanova sprejela pod svoje okrilje že dva baletna nastopa v prejšnjih dneh, se njena prava sezona pričenja šele danes s prvim «showom», pri katerem so protagonisti Dorelli, Milva, Noschese in drugi.

Večja prireditev, ki zahteva znatne organizacije, pa je IV. mednarodni festival fantazijsko-znanstvenega filma. Tega festivala, ki se je doslej že utrdil in si ustvaril sloves v svetu, se bo letos uradno udeležilo večje število držav: ČSSR, Francija, Japonska, Velika Britanija, Italija, Jugoslavija, Španija, ZDA, SZ, Švedska in Belgija. Filme bodo vrteli na gradu. Poleg tega pa je v okviru festivala še kulturna in informativna sekcija; ti filmi pa se bodo vrteli v kinu Filodrammatico. Prvi film bo na sporedu v soboto zvečer ob 21.30 na gradu, in sicer ameriški film «Mesto pod morjem» (City under the sea). Isti večer bo še prej na sporedu francoski film «Gustav Moreau», ki spada sicer na drugo področje. Ta film je v zvezi z razstavo del slikarja Moreauja, ki se bo pričela v soboto in bo trajala do srede avgusta. Na razstavi, ki bo v palači Costanzi, bo 44 del. Razstavo je bilo mogoče pripraviti s sodelovanjem dveh francoskih muzejev. Filmski festival se bo nadaljeval na gradu vse večere do naslednje sobote, v Filodrammaticu pa od nedelje do četrtka, in to ob 17., 18. ali 18.30. (Podrobnejši spored filmov bomo še objavili.) Pričakuje se, da se bo v času festivala zbralo v Trstu mnogo filmskih ljudi in časnikarjev.

V času festivala bo nadalje v Trstu zborovanje astrofizikov (10. in 11. julija), ki bodo razpravljali o možnosti življenja zunaj Zemlje. Zborovanja se bodo udeležili znani učenjaki. Na kratko je o tem zborovanju včeraj govorila dr. Margherita Hack, ravnateljica astronomskega observatorija v Trstu. Zborovanje ali «okrogla miza» bo v dvorani trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 7.

Takoj po festivalu se bodo nadaljevale prireditve na gradu. Že 18. julija pride ljubljenec mladih ljudi Gianni Morandi, Ric in Gian, The Honey Beats itd. Naslednja dva dneva bo v Trstu skupina z Gilbertom Becaudom, dvojčicama Kessler, Leliom Luttazzijem idr. Višek sezone pa bo prav gotovo uprizoritev «Aide» s štirimi ponovitvami 2., 5., 9. in 11. avgusta. V razkošni uprizoritvi bodo nastopili Maria Luisa Maragliano, Flaviano Labò, Adriana Lazzarini, Carlo Meliciani in več kot 500 izvajalcev.

V dneh 18., 19. in 20 avgusta bo nastopila romunska državna revijska skupina. Mina, Gufi, Lucio Flauto idr. bodo nastopili na dveh predstavah 23. in 24. avgusta.

V Rimskem gledališču bodo v dneh od 26. do 28. julija uprizorili Plautove «Menehme». V glavnih vlogah bodo igrali Arnoldo Foà, Lea Padovani, Renzo Giovanpietro, Mario Ferrari itd. Tako za tem (od 30. julija do 1. avgusta) pa bodo Tino Buazzelli, Roldano Lupi, Giulia Lazzarini, Raoul Grassilli, Paola Mannoni idr. uprizorili Sofoklejevega «Edipa na Kolonu».

V Miramaru se bodo vse do 15. septembra ponavljale predstave «Luči in zvokov» v italijanskem, nemškem in angleškem jeziku.

Kot že nekaj let bodo tudi letos ob nedeljah avgusta umetni ognji.

Veliko prizadevanje Avtonomne letoviščarske in turistične ustanove, da bi tako Tržačani sami kakor tisti, ki pridejo poleti v naše mesto, imeli dovolj vsakovrstnih prireditev, zasluži vse priznanje. Obenem je želeti, da bi prireditve imele dovolj obiskovalcev, tako da bi bili vsaj deloma povrnjeni veliki stroški, ki jih ima ustanova z organiziranjem vseh teh prireditev.

● **V četrtek ob 20.30 bo v kulturnem krožku Rinaldi Rinaldi** v dvorani v Ul. Madonnina 19 javno predavanje o temi: «Novo pojmovanje družine in problem ločitve». Govorila bo novinarka dnevnika «Paese Sera» Luciana Castellina.

Razstave

Silvester Godina razstavlja svoje umetniške slike v galeriji Rossoni. Razstava bo trajala do 10. julija tl.

Kino

Miramarski park Danes nadaljevanje sugestivnih predstav «Luči in zvoki». Ob 21.30 v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare» in ob 22.45 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».
Izredne vožnje avtobusa «M» od barkovljanske postaje.

* * *

Nazionale 16.00 «Il principe della notte» Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Excelsior 16.00 «Ombre sull'oceano» Vojni film.
Fenice 16.00 «Viva Gringo» Technicolor.
Eden 16.00 «Attento Gringo ora si spara» G. Martin.
Grattacielo 16.00 «M M M Missione Morte Molo 83» Gerard Blain, Anna Maria Pierangeli. Film, ki so ga vrteli v Trstu.
Alabarda 16.30 «Extra coniugale» Liana Orfei, Renato Salvatori. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16.30 «Schiava e signora» Susan Hayworth, Charlton Heston.
Aurora 17.00 «L'uomo solitario».
Cristallo Zaprto zaradi počitnic.
Garibaldi 16.30 «Il sepolcro d'acqua» Juliette Greco. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 16.30 «La vergine della valle» Technicolor. Robert Wagner.
Impero 16.30 «Universo di notte» — Prepovedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 17.00 «Rancho bravo» James Stewart, Maureen O'Hara.
Astra 16.30 «Ciclone sulla Giamaica», pana».
Ideale 16.30 «Duello a Canyon River» Technicolor. George Montgomery.
Abbazia 16.30 «Intrigo a Taormina».
LETNI KINO
Satellite 21.15 — blagajna ob 20.30 «Le cinque mogli dello scapolo» Technicolor, Dean Martin, Elizabeth Montgomery.
Paradiso 21.00 — blagajna ob 20.30 «Tempi duri per i vampiri» Technicolor. Renato Rascel, Silva Koscina, Christopher Lee.

Šolske vesti

Vpisovanje v I. razred srednje šole na Proseku je do 25. julija vsak dan od 9. do 12. ure.

Na srednji šoli v Dolini je vpisovanje v I. razred vsak dan od 9. do 13. ure do vključno 25. tm.

Razna obvestila

Pri vrnitvi iz Pariza je neka udeleženka izleta ob odhodu iz vlaka našla neko zapestnico. Če je zapestnico izgubila kaka udeleženka našega izleta v Pariz, jo lahko dobi na našem uredništvu.

Ljudska prosveta

P. d. v Skednju sklicuje sejo odbora za četrtek, 7. tm. ob 20. uri na sedežu.

Izleti

P. d. v Skednju organizira v nedeljo, 31. julija tl. izlet v dolino Vrata pod Triglavom z ogledom Gozda Martuljka in s povratkom čez Vršič. Vpisovanje in pojasnila vsak dan od 20. do 22. ure na sedežu društva v Ul. Servola 124-I.

P.d. I. Cankar, P.d. I. Gruden, SK «Kras», P.d. S. Škamperle priredijo 11. septembra avtobusni izlet na Bled z ogledom finalnih tekmovanj svetovnega prvenstva v veslanju. Vpisovanje se zaključi 17. julija. Vpisovanje v Trstu: Ul. Montecchi 6-4. in na stadionu «1. maj», Vrdelska cesta 7, ob delavnikih od 20.30 do 21.30; v Zgoniku: gostilna Guštin; v Saležu: Kocman Vojmir št. 19; v Malem Repnu: Rebula Vladimir št. 2; v Mavhinjah: Okretič Teodor št. 30: v Nabrežini: gostilna Silvester in v dvorani PD «I. Gruden» od 20.30 do 21.30. Cena izleta s kosilom in vstopnico za tekmovanje 3200 lir.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Rozine Čok darujejo bratranec Ivan Čok in družina Žerjul 5000 lir za Dijaško Matico.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. julija 1966 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo je 12 oseb.

UMRLI SO: 59-letni Renato Zelle, 53-letni Wilhelm Ludwig Bernhard, 18-letni Livio Manzin, 87-letna Maria Gustinčič vd. Benolich, 76-letni Enrico Reggio, 77-letna Angela Strauss vd. Bortolotti, 78-letni Giuseppe Difino, 53-letni Angelo Piuca, 86-letni Orlando Casson, 85-letna Luigia Pemper vd. Raseni, 91-letna Maria Zibert vd. Taccani, 88-letna Carolina Pecchiari vd. Pecchiari.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Vielmetti, Trg della Borsa 12; G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792

Novo:
Sevo:
Desant na Drvar 1000 lir

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 6. t.m. ob 19.30 film:

L'ASSASSINO AL GALOPPATOIO
(UMOR NA DIRKALIŠČU)

Igrajo: Margaret Rutheford, Robert Morley in Flora Robson

Kino na Opčinah

predvaja danes, 6. t.m. ob 18. in ob 21. uri na prostem barvni film:

L'ARCIERE DEL *RE*
(KRALJEVI LOKOSTRELEC)

Igrajo: Robert Taylor, Kay Kendall in Robert Morley.

PREVRAT V ARGENTINI IN ZDA

Licemersko obžalovanje in prikrito veselje

Generalski poseg sam po sebi ni zbudil presenečenja
Prikazni «teroristov» in «rdečih» v očeh Washingtona
Previdno ogibanje slehernih izjav in — čakanje

Najnovejši prevrat v Argentini sam po sebi bržčas ni presenetil odgovornih političnih osebnosti v Washingtonu, pač pa jih je, tako se zdi, presenetil sam trenutek dogodkov, vsaj kolikor sodimo po tem, kako je bil s tem v zvezi postopal ameriški veleposlanik v Buenos Airesu, Edvard Martin. On je namreč pred kakima dvema tednoma prispel v Washington, kjer je nameraval preživeti krajši odmor prepričan, da je bila večtedenska argentinska kriza med vlado in vojsko končno vendarle premagana. Za odstavitev predsednika Illie je tako izvedel daleč od prizorišča dogodkov, ki jih je osebno skušal preprečiti še preden se je podal na pot, oziroma na odmor ter istočasno poročanje v ZDA.

Takšna je washingtonska interpretacija, ki se zanjo zdi, kot da je docela točna. Zakaj, dasiravno so latinsko-ameriški eksperti v washingtonskem State departimentu zaradi krhkosti Illievega manjšinskega režima z njim bili nezadovoljni, je vendarle tu obstajalo določeno soglasno mnenje, da pa je tako vsekakor bolje, kot da bi prišlo do prevrata, ki vselej prinaša negotovost. Prav to je tudi predstavljalo podlago ameriških naporov, da bi se odstavljeni argentinski predsednik rešil naporov, ki so prihajali najbolj do izraza v dejavnosti veleposlanika Martina, oziroma v njegovih neposrednih stikih z argentinskimi vojaškimi mogočniki.

Zdaj pa, ko je bil predsednik Illia zrušen in je na njegovo mesto stopil neki general, ki ga tu prikazujejo kot «konstitucionalista», se pravi kot osebo, ki je novoizvoljeni vladi pripravljena tudi kaj odstopiti, pa v Washingtonu ponovno skušajo uporabiti že staro ter izrabljeno spretnost diplomatske licemernosti.

Z nastopom nove ekipe v Buenos Airesu so odnosi med obema deželama do nadaljnjega «suspendirani», vendarle ne tudi pretrgani, v tem ko se padec dovčerajšnjega režima obžaluje ter uradno označuje za «prekinitev kontinuitete v ustavni vladavini Argentine».

Zadovoljna, da je s tako posrečeno odkrito formulo v zadostni meri bilo izraženo uradno obžalovanje spričo zadnje okrnitve demokratičnega procesa v tej veliki latinsko-ameriški deželi, se washingtonska diplomacija zdaj zelo skrbno posveča proučevanju tega najnovejšega procesa, ne da bi si pri tem vezala rok glede kakršnih koli svojih bodočih ukrepov. Nekateri zainteresirani opazovalci, oziroma poročevalci, pa so prišli do ugotovitve, da v State departementu obstoji glede obravnavanega preobrata celo neko določeno zadovoljstvo, tako da se dejanje, ki ga je bila opravila argentinska vojaška klika, intimno ocenjuje kot določen «uspeh» v preprečevanju «teroristov» in «rdečih», da bi se polastili krmila oblasti.

V kolikor je že od padca Goulartovega režima in pa dogodkov v Dominikani l. 1965 bilo paziti povečan odpor ter ogorčenje latinsko-ameriških držav spričo dejstva, da se ZDA vselej znajdejo na strani diktatorskih vojaških klik, so zdaj v Washingtonu zavzeli stališče, da pa je treba padlemu ustavnemu režimu topot izraziti vsaj deklarativno spoštovanje. Naglega priznanja argentinskih generalov, do kakršnega je prišlo pred dvema letoma, zdaj ni bilo, ker se je na Argentinca Illio, za razliko od Goularta, gledalo kot na zanesljivega ameriškega zaveznika, vendar pa, žal obenem tudi kot na neučinkovitega upravljavca, zaradi česar je v določenem trenutku moral zapustiti predsedniški stolček.

V resnici pa v Washingtonu, kljub uradno izraževanemu obžalovanju, dejanskega obžalovanja ne občutijo. Na novo vladno ekipo se najpoprej gleda bolj kot na silo, ki se bo uspešneje postavljala po robu «teroristom» in «rdečim».

M. RADOJČIĆ

Takihle prizorov na našem Krasu ne srečaš več pogosto. Splošno mnenje je, da je danes tako ozelenel, da ga skoraj ni moč več prepoznati. Le tu in tam lahko še naletiš na gmoto mogočnega sivega skalovja, ki diha vate z elementarno epiko razgoličene narave

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

Dve lepi in uspeli razstavi v Rojanu in na Katinari

Očitno je, da prizadevni vzgojitelji našim otrokom lahko posredujejo obilo za življenje koristnega znanja

Razstava na rojanski osnovni šoli je bila najbrž prirejena in namenjena le domačemu krogu, saj je bila odprta samo 28. t.m., in sicer od šolske maše do 13. ure istega dne. Zato so si razstavo lahko ogledali le starši, ki so v tem času razpolagali s prostim časom.

Pravzaprav, zakaj prirejajo razstave vseh šolskih izdelkov? Prvič zato, da se starši lahko prepričajo o delovanju šole in napredku lastnih otrok, drugič, da si tudi učiteljstvo sosednih šol lahko ogleda razstavljena dela ter si ob njih izpopolnjuje znanje v ročnem delu. Mnogo pa je tudi takih, ki nimajo osebnih stikov s šolo, toda prav radi obiskujejo šolske razstave in prireditve.

Marsikaj lepega je bilo tudi na rojanski razstavi. Neoporečne so bile vse razstavljene risbe, tudi tiste, zbrane v lepo okrašenih mapah. Izdelane so bile v akvarelu, v voščenkah, s tušem. Učenci V. razreda so jih že med letom odposlali in se udeležili raznih razpisanih natečajev. Vsi učenci, ne glede na razred, so pokazali veliko zanimanje do risanja, zato so prav vse risbe izražale nekaj svojstvenega in pomembnega. Temu so sledili lepi reliefi zemljepisnih osnovnih pojmov iz mavca in plastelina, ki so otrokom vtisnili v spomin sprejeto znanje. Obilo potrpežljivosti je bilo treba pri sestavljanju riževega barvnega mozaika.

V rabo so prišle porcelanaste ploščice, katere so učenci okrasili s slikami v oljnatih barvah, z lepljenjem raznobarvnih suknenih krpic. Videli smo kompozicijo v črno-belem, reliefe v kompozicijah barvanega in modeliranega plastelina. Skrbno in ličnoso bili izdelani ornamenti na vazicah. Zvezki vsakega učenca, zbrani v mapah, so dopolnjevali razstavo.

Različnih vbodov (gumbniških, stebličnih in drugih) so se deklice poslužile pri izdelavi prtičev in prtov. Na stoličkah so gospodovale ponosno kvačkane blazine. Več je bilo tudi drugih ženskih ročnih izdelkov.

Želeli bi, da bi šola v bodoče poskrbela za daljši obrok časa, kar zadeva ogled razstave in s tem dala možnost za čimvečji obisk.

Otrokom in učiteljstvu želimo prijetne počitnice!

STARŠI

* * *

Osnovna šola na Katinari je razstavila na šolski razstavi dne 26. in 27. t.m. skupno 334 grafičnih in ročnih del, ki jih je med letom izdelalo 44 učencev. Lep obračun ob koncu šolskega leta!

Med ročnimi deli so prednjačili prti v okusno ustrezajočih barvah, izdelani s stopnji primernimi vbodi.

Na lepem prtu s šesterico enako izdelanih prtičev je bil pripet listič z imenom «Coretti Ivan — IV. razred». Povprašal sem po avtorju in kmalu se je predstavil prijazen fantič in na vprašanje potrdil, da je sam spretno uporabil iglo ter pri tem štel določeno število luknjic v primernem blagu, v križcih pa dopolnil izbrani okrasek. Zaupal mi je tudi, da bo prt s prtiči, kot prispevek «za balo», podaril sestri, ki je starejša od njega. Pa tudi dečki in deklice I. razreda so izdelali lepo število prtov in prtičev v tkaničnem vbodu pod vodstvom učitelja! Učenci vseh razredov so pokazali, da so med šolskim letom uspešno sledili besedi prizadevnega učiteljstva, kateremu so starši hvaležni.

Po lepih in bogatih prtičih, prtih, rjuhah v lepih motivih, sestavljenih iz raznih enako umerjenih nežnih vbodih, kakor tudi po kvačkanih volnenih majicah in šalih je soditi, da je šola staršem pri srcu in da gre tudi njim prisrčna pohvala za globoko razumevanje do šole. Lepa zbirka stenskih lesenih in barvanih ornamentov, dokončanih okraskov s toplomerom bodo darila za mamice in očke ob koncu šolskega leta. Najnovejše izdaje so bile butarice v narodnih okraskih, lutke iz žice v kvačkanih oblekcah iz barvane rafije, kakor tudi lično izdelana stojala za cvetice iz leskovih šibic, katere so zbujale posebno pozornost obiskovalca.

Lepo se je predstavila zbirka ličnih in pomembnih risb, v katerih so drobcene rožice prikazale, kako otrok vidi naravo in kaj so se v šoli učili med zemljepisnimi in zgodovinskimi urami. Na nesimetrično razvrščenih mizicah, poleg omenjenih izdelkov, so bili postavljeni razni podstavki in božični motivi iz smrekovih vejic in češarčkov. Vmes smo videli tudi stojala v železnem ogrodju, katera so učenci dopolnili z živobarvnimi plastičnimi trakovi in vrvicami. Tudi sestavljenke ali lepljenke v raznobarvnih krpicah so opozarjale na okusne in preproste izdelke ter na iznajdljivost skrbnega učiteljstva. Kar so otroci pripravili, bodo zdaj mamice gotovo znale primerno uporabiti.

Katinarci, Lonjerci, vsi, tudi tisti, ki nimajo dolžnostnih obveznosti do šole, so v razveseljivem številu obiskali in si do potankosti ogledali skrbno pripravljeno razstavo ter izrekli učiteljskemu zboru iskrene čestitke.

OČE

Karlo Pahor 70-letnik

Kadarkoli ob življenjskem jubileju kakega zaslužnega moža občutimo potrebo, da zanj najdemo in spregovorimo ustrezno besedo, nas hkrati obide tudi spoznanje, da bo vse, kar bo rečenega, preskromno v primeri s tem, kar smo mu dolžni. Zato, ker je beseda v svoji najširši rabi po navadi vendarle izrečena z dokajšnjo lahkoto, vtem ko so dejanja koristna in še prav posebej za vso družbo pomembna dejanja vedno odgovarjajoči rezultat samo zelo izdatnih in velikih naporov ter prizadevanj.

Slovensko Primorje je svojemu ljudstvu dalo prenekaterega moža, ki se je prej in danes častno uvrstil med tiste, ki so na umetniškem področju, skladno s svojimi močmi, vsakokrat dostojno prispevali k slovesu slovenskega ljudstva kot enega najmanjših, a hkrati najkulturnejših narodov sveta. Med nje lahko uvrstimo tudi Karla Pahorja, svetoivanskega rojaka, uspešnega glasbenega ustvarjalca in partizanskega skladatelja.

Rodil se je 6. julija l. 1966 pri Sv. Ivanu. Njegova življenjska pot, kot za večino slovenskih izobražencev, ni bila posejana s cvetjem. Toda že od svojih najmlajših let je v sebi nosil nekaj, kar mu je v življenju najprej vedno bilo v največjo oporo, da je lažje premagoval vse tegobe, s katerimi je neredko posejano. Nosil je v sebi ljubezen do glasbe, torej do tiste univerzalne umetnosti, ki človek z njeno pomočjo more domala vse izraziti, domala vse zajeti in razumeti.

V Gorici je obiskoval učiteljišče in obenem študiral glasbo. Da bi se v njej izpopolnil je po končani prvi svetovni vojni odšel na Dunaj, zatem v Bologno. V kompoziciji se je kasneje izpopolnil pri skladatelju Slavku Ostercu. V Idriji je ustanovil glasbeno šolo, a se je kmalu moral umakniti zaradi fašističnega preganjanja. Potskal je zavetje v Jugoslaviji, kjer je deloval v svojstvu glasbenega pedagoga, violinskega koncertanta in pevovodje v Banja Luki, Ptuju in Mariboru.

Med narodnoosvobodilnim bojem je našel svoje mesto tam, kjer so se združili vsi pošteni slovenski ljudje in napredni umetniki — med borci za svobodo svojega ljudstva. Tu je tudi ustvaril dela, skladbe, ki so in bodo ostale najgloblje zakoreninjene v srcih naših ljudi. Saj se v njih izraža vse, kar so le-ti v najusodnejšem trenutku gojili najplemenitejšega v sebi: zanos, pogum, vero v bodočnost. Hvaležni so mu za ta in še za mnoga druga dela, s katerimi je bil položil svoj prispevek na oltar razvoja slovenske glasbene kulture.

Zaradi tega želimo slovenskemu umetniku Karlu Pahorju ob njegovi sedemdesetletnici izraziti svoja najiskrenejša voščila za njegovo srečo in blaginjo, kakor tudi, da bi s svojim ustvarjalnim duhom še naprej uspešno posegal na plodno področje slovenskega glasbenega življenja.

IZREDNO DINAMIČEN RAZVOJ JUGOSLOVANSKEGA POMORSKEGA GOSPODARSTVA

V novem pristanišču v Bakru bo že letos pristala prva ladja

V globokem in prostranem Bakrskem zalivu pospešeno gradijo novo reško luko za razsute tovore - Nova luka bo imela najglobljo operativno obalo v Evropi - Ob njej bodo lahko pristajale ladje do 100.000 t nosilnosti

V jeseni l. 1963 je delavski svet podjetja «Luka Rijeka» sprejel sklep, da se vzdolž vzhodne obale globokega in prostranega Bakrskega zaliva, raztezajočega se v obliki slikovitega naravnega fjorda od Kraljevice daleč tja do Bakra, izgradi nova luka za razsute tovore, in to kot nekakšna «satelitska luka» one že obstoječe na Reki, s katero bo sestavljala eno samo celoto. V začetku l. 1964 so se tu začela prva pripravljalna in izkopna dela, obenem pa so iskali najprimernejši način za gradnjo operativne obale.

Po podrobnih geomehaničnih proučevanjih so sklenili, da bodo vso operativno obalo zgradili na posebnih močnih armiranobetonskih stebrih, ki se izdelujejo po novem francoskem postopku imenovanem BENOTO, ki so ga že z uspehom uporabili pri gradnji obal v Franciji in drugod. Ti armirano-betonski «Benoto»-stebri se ulivajo s posebnim strojem, ki ga je reško pristaniško podjetje kupilo za 420 milijonov dinarjev v inozemstvu. Obala bodoče bakarske luke je prva obala v Jugoslaviji, ki jo gradijo na tak nov način.

Na izbiro načina graditve s pomočjo podmorskih armirano-betonskih stebrov je vplivalo tudi dejstvo, da je globina obale v Bakru večja od sicer šnjih ter znaša ob sami obali 15,5 m. To je sicer nekaj podražilo samo gradnjo, je pa ta globina obenem velika prednost bakrske luke (globina morja v zalivu znaša do 50 m), ki bo po njeni zgraditvi prišla do polne veljave: to je namreč danes najglobljа operativna obala v vsej Evropi, ter bodo ob njej lahko pristajale tudi ladje do 100.000 t nosilnosti. To pa je danes, ko je v svetovnem pomorstvu vidna vse naglejša usmeritev na mamutske» ladje velike tonaže, ne le za prevoz tekočih tovorov (tankerje), marveč vse bolj tudi za prevoz razsutih tovorov (raznih rudnin, premoga in pod.), izredna prednost. Zato ni čudno da se za novo luko v Bakru, čeprav je še v gradnji, zanimajo že mnoga pomorska prevozniška podjetja iz raznih dežel, zavedajoč se prednosti, ki jih bo nudila globina njene obale ter izredno ugoden geografski položaj (bližina srednjeevropskih dežela podonavskega bazena), ki jim je potrebno dodati še zelo sodobne avtomatizirane in polavtomatizirane pristaniške naprave, ki jih je že začela dobavljati zahodnonemška tvrdka Krupp.

Posebnost graditve bakrske luke je tudi to, da so tukaj prvič na svetu Benoto-stebre ulivali (zidali) ne na kopnem, marveč s plavajočih maon. Skupno je pod morjem zasajenih v čvrsto tlo 79 Benoto-stebrov, južneje proti Bakarcu pa še 11 velikih armirano-betonskih cilindrov. Lete so ulivali na kopnem ter jih nato v morju napolnili z armiranim betonom. Skupna dolžina vseh teh stebrov, na katerih bo čvrsto slonela debela plošča operativne obale, znaša 1.500 m. Operativna obala bo dolga skupno 450 m, v prvi etapi, ki bo končana in povsem opremljena za sprejem prvih ladij že do konca letošnjega leta, pa 240 m. Spodnja konstrukcija te prve etape je končana že 90 %, zdaj se pospešno gradi gornja, ki je doslej gotova 60 %. Ko bo ta prvi del obale zgrajen in opremljen, bo njena letna zmogljivost 3 milijone ton razsutih tovorov, po dovršitvi vseh 450 m operativne obale pa dvakrat toliko.

Za neobveščenega, ki je v preteklih mesecih s ceste ali z razgledne ploščadi («Vidikovca») visoko gor nad slikovitim zalivom opazoval gradbišče, bo gotovo presenetljivo, da je tu opravljenega že toliko dela prve etape. Še vse do pred mesecem ali dvema na gradbišču namreč ni bilo videti veliko delavcev. Vzrok tega je v tem, da so bila doslej v glavnem na vrsti podvodna dela, ki so bila opravljena z veliko uporabo mehanizacije, ter je bilo za to potrebno manj delovne sile. V zadnjem mesecu pa se je videz gradbišča močno spremenil.

Danes je del obale zaliva že znatno spremenil svojo podobo. Visoka stavbna ogrodja so zrasla iz tal tam, kjer bodo stala nova skladišča, okrog njih stroji, kamniti bloki, mešalnice za cement, železniški tiri ter visoka dvigala in maone, vse to skupaj z povečanim številom delavcev daje videz marljivega vrvečega mravljišča, na katerem veje živahen delovni utrip. Zdaj ko je prvi del glavnih del, t.j. podvodnih gradenj, končan, so vse sile usmerjene na drugi, nadvodni del operativne obale. Kajti do konca leta mora prvih 240 m biti povsem nared» za slovesen sprejem prve ladje.

Konec junija so vzporedno z drugimi deli na doslej dokončanem delu operativne obale že začeli tudi z montažo prvega pretovarjalca, ki je kot bodo sploh vse pristaniške pretovarjalne naprave, zelo sodoben izdelek tvrdke Krupp. Kako zelo sodobne naprave bodo postavljene v bodoči luki v Bakru je videti tudi iz podatka, da bodo tu lahko izkrcali dnevno 10.000 ton tovora. Vodja oddelka za gradnjo bakarske luke inž. Josip Kirinčić, pa nam je povedal da je tehnična dnevna zmogljivost teh naprav še daleč večja, saj je učinek naprav za izkrcavanje dejansko 1.440 t/h. To pomeni da bodo lahko n. pr. ladjo 20.000 ton nosilnosti izkrcali v vsega dveh dneh! To pa je za več kot petkrat hitreje kot s sedanjim «klasičnim načinom» iztovarjanja. Taka zmogljivost naprav, oz. naglica izkrcavanja bo prav tako velika prednost Bakra, ker je znano, da danes vsi lastniki ladij teže za tem, da jim ladje čim manj časa ostajajo v pristaniščih, da ne izgubljajo dragocenega časa, ter da so čimprej znova v plovbi, ker lahko na ta način prepeljejo v istem času več tovorov. Zato radi izbirajo taka pristanišča, ki jim to omogočajo, se pravi, kjer so manipulacije izkrcevanja in ukrcavanja čim boljše organizirane. Prednost novega pristanišča je tudi to, da do njega že iz prejšnjih časov pelje železnica, ki jo bodo zdaj elektrificirali vse do glavne proge Reka - Zagreb.

V tem pogledu, kakor tudi na osnovi že omenjenega ugodnega zemljepisnega položaja ter globine zaliva in obale, oziroma možnosti, da ob njej lahko pristajajo največje ladje, tudi do 100.000 ton nosilnosti, za kakršne je danes le malo pristanišč — torej v tem pogledu, kot rečeno, ima nova luka v Bakru vse pogoje, da že v kratkem postane eno najpomembnejših pristanišč za razsute tovore v Evropi, obenem pa tudi eno najpomembnejših na svetu. Kot je znano je bila prav zaradi teh svojih značilnosti od strani brazilskih gospodarstvenikov določena za pandan-luko velikega novega brazilskega pristanišča Tubarao, iz katerega se v evropske železarne pretekajo velike količine odlične brazilske železne rude.

Če k temu pristavimo še znano nedavno odločitev, da bo iz Bakra do Siska in naprej proti notranjosti ter z enim krakom proti madžarski meji tekel prvi jugoslovanski naftovod, postane povsem razumljivo, da bo Bakarski zaliv, doslej znan le bolj po svoji izredni naravni slikovitosti, ki spominja na nordijske fjorde, igral izredno pomembno vlogo v jugoslovanskem gospodarstvu. Ta nova vloga, ki mu je namenjena, je že prebudila iz idiličnega dremeža tudi slikovito pomorsko mestece Bakar, ki je nekoč slovelo po svoji starodavni navtiki, t. j. pomorski žili, po svojih jadrnicah in «bakarski vodici», neke vrste šampanjcu, ki pa je resnično pristne danes ni več dobiti.

S. D.

POSLOVILNA SLIKA NAŠIH NAJMLAJŠIH

V otroškem vrtcu v Zgoniku

V Gabrovcu

V Ul. Donadoni

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 6. JULIJA 1966

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih pesmi; 11.45 Glasbila in barve; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov in revij; 17.00 Igra tipični furlanski ansambel; 17.20 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Beethovnova komorna glasba; 19.15 Sodobne bolezni; 19.30 Motivi, ki so mladim všeč; 20.00 Šport; 20.35 Dobra mesečina, glasbena oddaja; 21.35 Simfonični koncert.

Trst

12.05 Plošče; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran.

Koper

7.00 Prenos RL; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Pevski program; 9.15 Plošče; 9.30 Veselje v glasbi; 10.00 Pevski program; 10.15 Plošče; 10.30 Pevci danes; 10.45 Glasbeno srečanje; 11.00 Glasba po željah; 11.30 Poročila; 12.00 Nadaljevanje glasbe po željah; 12.40 Glasbeni vložek; 12.50 Odlomek iz opere «Koštana»; 13.15 Tretja stran; 13.40 Operna panorama; 14.45 Zabavna glasba; 15.00 Glasbeni vrtiljak; 15.45 Slovenske narodne; 16.15 Pojo Charles Aznabour, Nana Mouskouri, Marcellos Ferial in Shelley Moor; 17.00 Operni zbori; 17.45 Koncert umetniških ansamblov Združenja Italijanov Reke in Istre; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.05 Glasbeni vložek; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ansambel Sonny Burke; 22.35 Beethovnov koncert; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

7.00 Jutranja glasba; 8.30 Zabavna glasba; 8.45 Neapeljske pesmi; 9.30 Mozzartov koncert; 10.05 Pevski program; 11.30 Veliki jazzovski mojstri; 11.45 Glasba yè-yè; 12.05 Prijatelji ob dvanajstih; 13.30 Solisti lahke glasbe; 15.15 Gospodarska rubrika; 15.30 Parada uspehov; 15.45 Glasba, ki jo predstavlja nacionalni sindikat glasbenikov; 16.15 Orkester pod vodstvom Enrica Simonittija; 18.35 Glasbena prizma; 19.30 Glasbeni vrtiljak; 20.25 Oddaja za poljedelce; 20.45 «Othello», opera v treh dejanjih.

II. program

8.30 Mali koncert; 9.00 Poje Mina; 9.40 Najnovejše italijanske pesmi; 10.00 Zbori iz oper; 10.35 Izbrane plošče; 11.35 Glasba za dobro voljo; 11.50 Motiv s posvetilom; 13.00 Srečanje ob trinajstih; 13.45 Ključ uspeha; 14.00 «Cantagiro»; 14.05 Pevski program; 15.00 Glasbeni trenutek; 15.15 Za vas izbrani motivi; 16.15 Rapsodija; 16.38 Glasbeni program za mlade; 18.15 Mala ljudska enciklopedija; 18.35 Plesni program; 18.50 Vaši najljubši pevci; 19.50 Tour de France.

III. program

18.30 Igor Stravinski: «Orfej», balet; 19.00 Pregled srednjeveške zgodovine; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.50 Revija revij; 21.30 Romantične sonate za violino in klavir; 22.45 Glasba danes.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 9.15 Kaj so se naučili naši zbori med letom; 9.30 Godala v ritmu; 10.15 Prekmurske in medmurske za petje z umetno spremljavo; 10.45 Človek in zdravje; 10.55 Glasbena medigra; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Majhen opoldanski koncert; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Narodne pesmi z juga; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.00 Poročila; 14.05 Lahka glasba; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Igra pihalna godba Rudolf Urbanec; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Na obisku pri španskih skladateljih; 18.15 Iz naših studiov; 18.50 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 «Dobra sosešĉina»; 21.00 Gioacchino Rossini: Italijanka v Alžiru; 22.10 Melodije za lahko noč; 22.50 Literarni nokturno; 23.00 Poročila; 23.05 Igra plesni orkester RTV Ljubljana.

Ital. televizija

17.00 Na Evroviziji: Tour de France; 18.00 Oddaja za najmlajše; 19.15 Dante kot človek in pesnik; 19.45 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Salute sotto inchiesta»; 22.15 Šport v sredo; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 «Belfagor», televizijska igra; 22.30 Oddaja o znanosti in tehniki.

Jug. televizija

18.40 Poročila; 18.45 Stolac — potopisna skica; 19.00 Glasbena dela Milana Prebande; 19.15 TV pošta; 19.40 Cikcak; 19.45 TV obzornik; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Ivan Gončarev: «Oblomov» — TV drama; 21.30 Zadnja poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Bodite vztrajnejši v borbi proti svojim tekmecem. Nobenega upanja ni več, da bi se pobotali z ljubljeno osebo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Krotite svoje strasti, ker se boste sicer znašli brez prijateljev. Prizadela vas bo nezvestoba nekega prijatelja.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Že se nakazujejo obrisi uspeha neke vaše pobude. Sprejmite čimprej določene ukrepe čustvenega značaja.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ne obnavljajte starih poslovnih razprtij. Skušajte bolj okrepiti svojo voljo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Delajte dobro in vestno ter to zahtevajte tudi od drugih. Uveljavite v družini določeno potrebno disciplino.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zavrnite poizkus, da bi vas nekdo s prilizovanjem pridobil na svojo stran. Bodite bolj strpni glede svojih čustvenih zahtev.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Pri svojem delu ste vse preveč togi. Lotite se odločno nekega delikatnega vprašanja.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Ogibajte se vseh neprevidnosti, ker vaš položaj ni najugodnejši. Končno boste v čustvenem pogledu dosegli to, kar ste si želeli.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Vse bo potekalo po vaših željah. Skušajte se nekoliko ukvarjati tudi z umetnostjo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Zadoščenje z nekim odlično opravljenim delom. Ne predajajte se melanholiji.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Odpravite vse, kar vas še spominja na preteklost. Veselo srečanje s starimi prijatelji.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne zmanjšujte svojih možnosti s pretiranimi dvomi. Povežite se tesneje z naravo.

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Zanimiva razlaga prof. Piccinata v razpravi o urbanističnem načrtu

Načrt upošteva obmejno lego mesta, mednarodni promet, turistične izglede in gospodarski razvoj Gorice

Goriški občinski odbor je že prejšnji teden napovedal serijo sej občinskega sveta, da bi najprej razpravljali o proračunu za 1966 in ga odobrili in nato še o urbanističnem načrtu, za katerega so sklenili, da ga je treba končno odobriti. O proračunu so debato zaključili in ga tudi odobrili, kakor smo že poročali.

Ta teden pa je na vrsti debata o urbanističnem načrtu našega mesta. Prva razprava v zadevi je bila v ponedeljek ob 18.30 uri ter se je zavlekla pozno v noč. Sinoči pa so razpravo o tem problemu nadaljevali.

Na seji v ponedeljek se je najprej razvila debata o tem, ali naj sploh sedaj razpravljajo o tem problemu, ali pa naj, kakor so zahtevali liberalci še odložijo zadevo, da bi vprašali za mnenje nekatere prizadete kroge v Gorici. Vsi štirje liberalni svetovalci so večkrat posegli v debato z očitnim namenom, da bi dosegli odlog odobritve predloženega urbanističnega načrta in se sklicevali tudi na to, da projektant prof. Piccinato ni Goričan in da zato ni dovolj poučen o dejanskih potrebah in težnjah Gorice. Njim so se pridružili seveda tudi predstavniki misovcev. Predstavniki levega centra pa so bili mnenja, da se je o tem problemu že toliko govorilo in pisalo, da se je vsak, ki je hotel, lahko temeljito z njim seznanil.

Tako je svetovalec dr. Sancin v imenu PSI poudaril, da so bile v prvotni načrt uvedene številne spremembe in da so pri tem upoštevali tudi predloge in nasvete, ki so prišli od raznih strani. Zato nima smisla zavlačevati debato in končno odobritev. Pozval je tudi opozicijo, naj navede pri svojih ugovorih konkretne in tehtne razloge.

Po poldrugi uri debate so končno zavrnili resolucijo za odlog, ki so jo predložili liberalci. Zanjo je glasovalo 6 svetovalcev PLI in MSI dva sta se vzdržala (KPI) vsi ostali pa so glasovali proti.

Župan Martina je nato povabil v dvorano prof. Piccinata, ki je te dni prišel v Gorico iz Rima, da bi obrazložil dokončni načrt za regulacijo in bodoči razvoj Gorice in njenega okolja. Govornik je obširno in podrobno govoril najprej o omrežju avto cest v Italiji in o navezavi Gorice na to omrežje preko priključka pri Villessah ter na drugi strani preko Ljubljane z avto cestami v srednji Evropi. S tem v zvezi je prikrojen tudi urbanistični načrt, ki predvideva razvoj novega dela mesta proti jugu, obenem pa hoče ohraniti sedanje mestno središče in zlasti njegove zgodovinske vrednote ter zelenje. Pri izdelavi načrta je prof. Piccinato upošteval obmejni položaj Gorice, njen obmejni promet, možnosti turističnega razvoja ter razvoja mednarodne trgovine in tudi razvoj industrijske cone. Svoje zanimivo predavanje je podkrepil s prikazom diapozitivov o mestnem načrtu bodisi kot celoto, ali po posameznih področjih. Iz teh načrtov je razvidno, da teži urbanist po premestitvi cestnega vozlišča bolj na jug, da bi tako vsaj tranzitni promet obšel središče mesta, kakor naj bi šla tudi nova avto cesta južno od njega. V ta namen bo potreben še en most bolj južno od sedanjega mostu IX. avgusta. Načrt predvideva tudi ureditev velikih blagovnih skladišč ter osrednje avtobusne in avtoprevozniške postaje.

Prof. Piccinato je zaključil svojo razlago ob 22. uri. Številni svetovalci so mu nato postavili vprašanja in ga prosili za dodatna pojasnila v nekaterih podrobnostih. Kot rečeno, se je razprava nadaljevala sinoči in bomo o njej poročali jutri.

AVTOPREVOZNIKI SE PRITOŽUJEJO

Za carinjenje pri Rdeči hiši je treba povečati število osebja

Promet je narasel, število carinikov pa so celo zmanjšali
Posredovanje krajevnih ustanov doslej brez uspeha

Skupina goriških avtoprevoznikov nam je poslala pismo, v katerem se pritožuje zaradi carinskega poslovanja pri Rdeči hiši. V pismu navajajo med drugim:

V Gorici je v sedanjem položaju najvažnejši avtoprevoniški promet, ker obstajajo za razvoj železniškega prometa ovire kot so prepoved prekladanja in tranzita za določeno blago. Poleg domačih avtoprevoznikov se poslužujejo tega prehoda tudi avtoprevozniki iz Jugoslavije, Avstrije in Grčije ter iz drugih držav. Živahen promet tako v izvozu kot uvozu predstavlja zato važen doprinos goriškemu gospodarstvu.

Osebje pri goriški carinarnici, ki je bilo že prej številčno nezadostno, je vkljub povečanemu blagovnemu prometu sedaj še manjše bodisi zaradi upokojitve ali letnih dopustov. Višji ravnatelj carinarnice je izjavil, da bo zaradi pomanjkanja osebja včasih treba čakati po dva dni za carinjenje posameznega tovora, za kar bi bilo v normalnih razmerah dovolj le nekaj ur.

Tak položaj prav gotovo ni v korist gospodarskemu razvoju, ker ovira tako uvoz kot izvoz raznega blaga. Če bo tak položaj trajal še naprej, bo posledica velika škoda za vse avtoprevozništvo, ki je doprineslo velike žrtve za dosego sedanjega razvoja. Vse to zaradi brezbrižnosti državne uprave, ki ne nudi dovolj osebja, za dobro opravljanje carinske službe.

Poleg tega ugotavljamo, da so na carini skrčili delovni čas in ne carinijo več ob sobotah popoldne. Če bi carinili tudi ves dan ob sobotah, bi preprečili grmadenje blaga in vozil, ki čakajo na carinjenje pri Rdeči hiši. Upoštevati je namreč treba, da je v Italiji ob nedeljah prepovedan promet s tovornjaki, v Jugoslaviji pa že od sobote popoldne. Tako imajo avtoprevozniki na razpolago le po 4 in pol dni tedensko za svoje prevoze (upoštevajoč čakanje na carinjenje pri Rdeči hiši).

Pri tem je treba upoštevati, da so domači avtoprevozniki že itak v težavah zaradi ostre konkurence iz sosednjih pokrajin in držav. Zato bi bilo prepočasno carinjenje na meji lahko usodno za to kategorijo.

Goriška prefektura, finančna intendanca, višja carinska uprava, trgovinska zbornica in zveza industrijcev so že napravile potrebne korake v tem smislu, vendar do sedaj brez pozitivnih rezultatov. Kako dolgo bo treba še čakati, da se uredi ta zadeva?

Dve nesreči v Doberdobu

Včeraj zjutraj, ko se je z mopedom peljal proti Tržiču, je v bližini Selc padel 18-letni Karlo Ferletič iz Doberdoba, Goriška ulica 12. Pri padcu se je precej pobil in odpeljali so ga v tržiško bolnišnico. Tam so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju zaradi udarca v lobanjo in več odrgnjenj po rokah in nogah.

Druga nesreča se je pripetila 44-letni Amaliji Vižintin por. Marušič iz Doberdoba, Goriška ul. št. 2. Ko je bila na delu, jo je pičila čebela. Ker je žena precej alergična na čebelji pik, so jo morali pridržati v tržiški bolnišnici na zdravljenju za 8 dni.

PROTI ZAPOSTAVLJANJU KRAJEVNE INDUSTRIJE

Splošna stavka v Tržiču je zajela vse delovne sloje

Več tisoč delovnih ljudi je na Trgu republike poslušalo govore sindikalnih predstavnikov

Včeraj je Tržič s kompaktno protestno stavko izrekel obsodbo poskusa deklasifikacije krajevne industrije, kot jo je najavilo vodstvo IRI. Odločno so protestirali proti takim ukrepom, ki bi pomenili nov težak udarec že itak šibkemu gospodarstvu tega področja.

Napovedana dopoldanska stavka je popolnoma uspela in delavci vseh obratov so se vzdržali dela. Z njimi so se protestu in stavki pridružili tudi drugi delovni sloji v mestu in okolici; med stavko so zaprli svoje obrate tudi trgovci in gostilničarji, javni in zasebni uradi, mali obrtniki in drugi. Za pet ur je popolnoma prenehalo utripati javno življenje.

Protestno manifestacijo so priredile tri glavni sindikalne organizacije ob podpori trgovcev, obrtnikov in industrijcev. Tudi občinska uprava je izrazila svojo solidarnost.

Vsi so se zavedali važnosti takega protesta, saj je bodočnost CRDA in OET tesno povezana z bodočnostjo mesta. Zato Tržič z vso odločnostjo brani svoj značaj industrijskega mesta.

Predstavniki treh sindikalnih organizacij Bergomas za CGIL, Marchesan za UIL in Marinello za CISL, so na veličastnem protestnem zborovanju na Trgu republike, ki se ga je udeležila večtisočglava množica, poudarili gospodarsko važnost Tržiča in potrebo, da se njegovo gospodarstvo še bolj razvije in utrdi, ne pa, da ga še ošibijo.

Tudi v goriški SAFOG so včeraj imeli protestno manifestacijo proti ukrepom vodstva IRI, ki namerava del naročil tega podjetja prenesti na podjetje MECFOND v Neaplju.

Davčni razpisi na ogled v Ronkah

Občinski davčni urad v Ronkah obvešča občane, da so v njegovem uradu na ogled dodatni seznami državnih, občinskih in drugih davkov. Te davke bodo začeli pobirati že od 10. avgusta dalje.

Deželni prispevki za poletne prireditve

Ministrstvo za turizem in predstave je objavilo nekaj sprememb k navodilom za dodelitev državnih prispevkov v obdobju od 1. julija do konca decembra 1966 za prireditev koncertov, festivalov, in za razne godbene prireditve in natečaje.

Prizadeti se za podrobnejša pojasnila lahko obrnejo na goriško prefekturo, kabinetni urad.

Trčenje dveh avtov na Tržaški cesti

Včeraj popoldne okrog 15. ure sta na Tržaški cesti v bližini goriškega letališča trčila dva avtomobila pri čemer je bil eden od obeh vozačev lažje ranjen. 56-letni Enea Zani iz Catanie je vozil avto volkswagen 1500 po državni cesti v smeri proti Trstu. Za njim pa je vozil avto simca 1000 43-letni Gildo Orlandi iz Milana.

Nenadoma pa je Zani spoznal, da vozi v napačno smer, ker je bil namenjen proti Vidmu ter je hotel avto obrniti nazaj proti Gorici. Vozač simce je prepozno opazil njegovo namero in oboji vozili sta pri tem trčili. Ranjen je bil samo Zani, ki so ga odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi odrgnjenj in udarca na levi roki in levem oprsju. Okreval bo v 10 dneh.

Kino

Gorica

VERDI. 17.30: «Nuda per un delitto». Robert Hossein in M. Morgan; italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CORSO. 17.30: «Pugnale cinese» — «L'enigma dell'ispettore Hallett»; E. Wallaceja, detektivski filmi.

MODERNISSIMO. — Zaprto.

VITTORIA. 17.30: «La donna del lago». Peter Baldwin in Virna Lisi; italijanski črnobeli film, mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «Il sole splende alto». C. Vinniger in A. Vhelan; film John Forda.

Tržič

PRINCIPE. 18.—22.: «La pistola per un vile». M. Murais in G. Hunter; barvni kinemaskopski film.

AZZURRO. 17.30—22.: «Allarme a 5 banche».

EXCELSIOR. 17.00: «003 Intelligente Service». Filmska kriminalka.

SAN MICHELE. 19.30—22.30: «Zorro nella valle dei fantasmi». M. Rives.

Ronke

RIO. — Zaprto.

EXCELSIOR. 19.—22.: «Destino in agguato». G. Ford, M. Kvan in R. Taylor; barvni kinemaskopski film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI na Travniku, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 30 stopinj ob 12.40, najnižjo 14,9 stopinje ob 6. uri; povprečne dnevne vlage je bilo 60 odstotkov.

ZANIMIVA BROŠURA POKRAJINSKE UPRAVE

Teritorialne spremembe Goriške v obdobju od 1918 pa do 1947

Prikaz hoče doseči razumevanje nekaterih goriških zahtev

Pokrajinska uprava v Gorici je pravkar izdala zanimivo brošuro z naslovom «Provincia di Gorizia» (Goriška pokrajina). V uvodu pravi predsednik pokrajinske uprave dr. Chientaroli, da je smatral za potrebno z nekaj slikami in črteži ter kratko razlago v besedi, prikazati teritorialne spremembe goriške pokrajine, ki ima svoj zgodovinsko pravni izvor v goriški grofiji. Upravno se je izoblikovala pod Avstrijo ter so jo po prvi svetovni vojni priključili k Italiji. Nato navaja njene teritorialne spremembe od 1918 do 1947 ter zaključuje: «To je zgodovina zadnjih 50 let, ki si jo je treba zapomniti tudi zato, ker pomaga razumeti tudi nekatere naše posebne potrebe in zahteve. In tudi to je namen tega dela.»

Iz priloženih črtežev je razvidno, da je naša pokrajina doživela v tem obdobju šest glavnih ozemeljskih sprememb. Zanimiv je zlasti predzadnji črtež, ki prikazuje razdelitev pokrajine na coni A in B pod zavezniško upravo. Največji obseg pa je imela pokrajina takoj po 1918 in do njene začasne priključitve k videmski pokrajini leta 1923. Takrat je obsegala poleg okraja Cervinjan še postojnski in ilirsko-bistriški okraj ter celo Kanalsko dolino, merila je 4.470 kv km in štela 319 tisoč prebivalcev.

šport šport šport

KOLESARSTVO — TOUR DE FRANCE

Poulidor boljši od Anquetila Kunde še vedno rumena majica

Med amaterji zmaga Benfatta

Huda vročina, ki je spremljala kolesarje v zadnjih dneh je v prvem delu 14. etape kolesarske dirke po Franciji prizanesla preostalim tekmovalcem. Pred startom in po njem je močno deževalo in dirkači so se močili skoraj med vso vožnjo. Zaradi slabih cest je bilo veliko padcev, ki pa so se za najboljše končali brez hujših posledic. Med vožnjo je prišlo do večjih pobegov in 20 kilometrov pred ciljem je skupaj vozilo kar 90 kolesarjev. V zadnjih desetih km je pobegnila manjša skupina, ki je prišla na cilj v Aubenas z malenkostno prednostjo nad glavnino. Holandski kolesar De Roo je zmagal v sprintu.

Veliko bolj zanimiva je bila druga poletapa. Dirkači so morali prevoziti 20 kilometrov na kronometer v Vals les Bainsu. Končno je prišlo do dvoboja Poulidor-Anquetil, v svojo korist pa ga je odločil prvi, ki je Anquetilu odnesel 7 sekund. Rudi Altig je zaostal za zmagovalcem 29'. Ker je bila poletapa na kronometer zelo kratka seveda ni prišlo do velikih zamud. Zmaga Poulidorja ima tako bolj simboličen pomen in s prednostjo, ki jo Poulidor ima sedaj nad Anquetilom, še ne more računati na končno zmago. Poraz Anquetila pomeni, da ima petkratni zmagovalec Toura vse manj možnosti za končni uspeh.

Vrstni red prve poletape Montpellier-Aubenas (144 km):

1. De Roo (Hol.)
2. Airmar (Fr.)
3. Benet (Fr.)
4. Spruyt (Bel.)
5. Carlesi (It.)

Vrstni red druge poletape na kronometer (20 km), Vals les Bains:

1. Poulidor (Fr.) 28'26"
2. Anquetil (Fr.) z zaost. 7"
3. Altig (Nem.) 29"
4. Wolfshohl (Nem.) 33"

Splošna lestvica po 14. etapi je naslednja:

1. **KUNDE (Nem.) 73.37'11"**
2. **Janssen (Hol.) z zaost. 32"**
3. **Airmar (Fr.) 52"**
4. **Mugnaini (It.) 1'16"**
6. **De Rosso (It.) 2'30"**
11. **Altig (Nem.) 5'03"**
13. **Poulidor (Fr.) 5'44"**
14. **Anquetil (Fr.) 5'49"**

* * *

Peta etapa amaterskega Toura, ki je po 144 km dolgi poti pripeljala kolesarje v Vals les Bains je bila zelo razgibana. V prvem delu so napadali Sovjeti in Francozi, ko pa se je po polovici proge skupina združila je odločno napadel Italijan Benfatto, kateremu je zelo dobro pomagal tudi Jugoslovan Bilič. V zadnjih kilometrih je Benfatto odbil vse napade nevarnih nasprotnikov in zmagal pred Angležem Harwsonom. Bilič se je z zamudo 17' uvrstil na 10. mesto.

Splošna lestvica je po peti etapi naslednja:

1. Hill (VB) 15.34'28"
2. Beugels (Hol.) z zaost. 58"
3. Dolman (Hol.) 1'13"
4. Steevens (Hol.) 1'17"
5. Denti (It.) 1'43"

* * *

Na kolesarski dirki po Srbiji so danes prevozili kar dve etapi. V prvi, ki je vodila od Kraljeva do Gornjega Milanovca je zmagal Nikola Živkovič, član ekipe Kraljeva, v drugi od Gornjega Milanovca do Valjeva pa italijanski kolesar Giancarlo Tosti, ki je tudi prevzel prvo mesto na splošni lestvici. V ekipnem plasmaju vodi še vedno ekipa iz Bologne.

ODBOJKA

Sergij Veljak v reprezentanci

Italijanska odbojkarska zveza je povabila na skupni trening za sestavo državne reprezentance, ki bo nastopila na svetovnem prvenstvu v Pragi 24 igralcev. Med povabljenimi je tudi član tržaških gasilcev Sergij Veljak. Kandidati bodo trenirali najprej od 18. do 30. julija v Modeni, kasneje pa bodo izbrali 12 najboljših, ki bodo od 7. do 15. avgusta vadili pod vodstvom zveznega trenerja Trinajstiča.

Italijanska mladinska reprezentanca bo nastopila na evropskem prvenstvu, ki bo konec avgusta na Madžarskem. Pred odhodom na Madžarsko bodo Italijani odigrali dve prijateljski tekmi z ekipo Francije.

KOŠARKA

LJUBLJANA, 5. — Košarkarji Olimpije so v osmem kolu prvenstva prve lige premagali v Ivangradu tamkajšnje moštvo z 98-68. To je že osma zmaga ljubljanskih košarkarjev, ki trenutno vodijo na lestvici skupno z beograjsko Crveno zvezdo. Slabše gre drugemu ljubljanskemu ligašu Slovanu, ki je z 2 zmagama in 6 porazi s 4 točkami na 9. mestu lestvice.

AVTOMOBILIZEM

MODENA, 5. — Tiskovni urad avtomobilske tovarne Ferrari je javil, da se njihovi avtomobili letis ne bodo več udeleževali dirk. Vzrok odstopa od športnih tekmovanj je težko sindikalno stanje v tovarni, ki mora prepogosto prekiniti redno delo zaradi stavk delavcev jeklarske stroke.

ATLETIKA

FANTASTIČNO! CLARKE 13'16"6

Avstralski atlet Ron Clarke je letos na turneji po Evropi doživel že nekaj porazov, ki pa očitno niso bili odraz njegove dejanske forme. V Stockholmu je včeraj nastopil na progi 5000 m in obilno popravil svetovni rekord, katerega mu je decembra lani odvzel kenijski fenomen Keino. Čas novega svetovnega rekorda znaša 13'16"6, to je skoraj 8 sekund manj od prejšnje znamke 13'24"2. Mimogrede je Clarke postavil svetovni rekord tudi na progi 3 milj s časom 12'50"4. Prejšnji rekord na tej progi je pripadal Clarku z 12'52"4. Ker je razlika med novima in starima rekordoma na 5000 m precej večja kot na 3 miljah pomeni, da je bil finiš avstralskega atleta izredno hiter.

NOGOMET

Svetovno prvenstvo

KOPENHAGEN, 5. — Italijanska reprezentanca se bo jutri srečala v prijateljski tekmi z izbranim moštvom Danske. To bo zadnja preizkušnja pred odhodom v Anglijo. Predvsem zaradi «beatlesa» Meronija vzbuja italijanska ekipa veliko zanimanje. Dnevno časopisje objavlja slike in komentarje o Italijanih, katere smatrajo za ene najmočnejših udeležencev svetovnega prvenstva.

V danski prestolnici se mudi bivši braziliski nogometaš Leonidas, ki je bil pred mnogimi leti nekak Pelè. Leonidas bo seveda opazoval igro italijanske reprezentance kot je že podobno storil z Angleži, med njihovo pičlo zmago nad domačim moštvom.

LONDON, 5. — Severna Koreja nujno išče nogometno igrišče, kjer bi lahko nadaljevala trening. Doslej je trenirala kar v parku hotela, kjer je stanovala, zasilno igrišče pa je preslabo in ne odgovarja potrebam skrivnostnih azijskih nogometašev.

LONDON, 5. — Nekateri angleški novinarji se še spominjajo na mehiškega vratarja Carbajala, ki je med olimpijskimi igrami l. 1948 v Londonu branil vrata svoje reprezentance. Od tedaj je minilo že 18 let, Carbajal pa je še vedno v mehiški ekipi. Za Carbajala bo to že peto svetovno prvenstvo. Po olimpiadi je namreč nastopil v Braziliji, Švici, Švedski in Čilu.

SIRACUSA, 5. — V London je odpotoval tudi znani italijanski nogometni sodnik Lo Bello, ki bo sodil nekaj tekem svetovnega prvenstva. Pred odhodom ni hotel Lo Bello dati nobene izjave o zmagovalcu na turnirju, rekel pa je, da bo igra verjetno zelo ostra.

LONDON, 5. — V Sheffieldu bodo priredili razstavo športnih trofej in pokalov. Pobudniki razstave so zaprosili organizacijski komite svetovnega prvenstva tudi za pokal «Jules Rimet». Ker imajo Angleži s tem pokalom že slabe izkušnje in nočejo, da bi ga jim kdo ukradel pred samim začetkom prvenstva, so prošnjo odbili in pustili pokal shranjen v varni banki.

PLAVANJE

RIM, 5. — Italijanska plavalna zveza je poklicala v mladinsko državno reprezentanco, ki se bo v četrtek srečala v Bergamu z ustrezno vrsto iz Češkoslovaške, dva plavalca iz Trsta. Gre za Del Campa (hrbtni slog), člana Triestine in Pangara (prosti slog), člana Edere.

VESTI S KOPRSKEGA

Slovenija - Budimpešta 8:8

Uspehi izolskih nogometašev

V ponedeljek zvečer je bilo v Ankaranu zanimivo boksarsko srečanje med reprezentancama Slovenije in Budimpešte. Pred okoli 1000 gledalci sta se vrsti razšli pri neodločenem rezultatu 8:8. Organizator dvoboja je imel precej težav, ker je bila ekipa Slovenije okrnjena in so tudi Madžari nastopili zaradi podobnega dvoboja v Banji Luki z nepopolno postavo

Rasz (B) — Ce (S)	2:0
Cserge (B) — Pelko (S)	2:0
Kalai (B) — Žurman (S)	2:0
Supan (S) — Hainal (B)	2:0
Pauer (B) — Slavič (S)	2:0
Premuž (S) — Erdelyi (B)	2:0
Zupančič (S) — Karpati (B)	2:0
Bator (S) — Somodi (B)	2:0

* * *

Izola je osvojila naslov pokalnega nogometnega prvaka koprskega področja. V odločilnem srečanju je premagala dekanski Jadran s 4:0. Izolčani so sploh dosegli velik uspeh tudi s svojimi ostalimi ekipami. Zmagali so med mladinci in pionirji, solidno mesto pa so zasedli tudi v zahodni skupini druge republiške lige.

JURIJ KOROLJKOV 23.

Človek, za katerega ni bilo skrivnosti

Roman o znamenitih sovjetskih obveščevalcih Sorgeju in Vukeliću

Semjonov je imel na razpolago vojsko kakih dvanajst do petnajst tisoč sabelj na severnem Kitajskem ob skrivnem blagoslovu Čangkajška. Toda glavno vlogo so pri tem igrali Japonci. Ti so atamanu dajali orožje in mu podelili finančno posojilo. Vendar pa denarja le ni bilo dovolj in Semjonov je iskal nove možnosti, da bi kje dobil denar. V japonskem generalnem štabu, kakor je bil razumel Sorge, so bili izdelali načrt, po katerem naj bi v potrebnem trenutku prešli odredi Semjonova sovjetsko mejo, izvedli silovite napade v smeri Jakutska, potem pa iz bazena reke Lene udarili na jug, zavzeli Bajkal in presekali sibirsko železnico. Atamanu naj bi pomagali burjatski in mongolski mali knezi, s katerimi se mu je posrečilo povezati se in o marsičem so se že bili dogovorili.

Sedeč v «glavnem štabu» pod sliko Nikolaja II. sta Semjonov in Suhanton večkrat proučevala osnovne značilnosti načrta za novo intervencijo. Atamanu ni bilo všeč, ker je Araki preveč dolgo zavlačeval izvršitev načrta, skoparil z izdatki, zaradi česar so dobivali vtis, kot da so japonski vojaški krogi izgubili zanimanje za varianto, ki so jo bili sami zamislili. Razumljivo, da je ataman Semjonov, kot bodoči voditelj sibirskega pohoda, dobro razumel, da samo s svojimi silami petnajst tisoč sabelj ne more zadati odločujočega udarca boljševikom. Ataman bo samo začel, toda japonska armada bo morala okrepiti njihov prvi udarec. Končno bi bilo potrebno pritegniti semkaj tudi druge sile...

Flirt med Japonci in atamanom Semjonovom se je vlekel dolgo, nenadoma pa ga je za atamana prekinil «mukdenski incident». Atamana Semjonova je japonska soldateska začasno porinila na drugi tir.

Pozno zvečer 18. septembra 1931. leta je prišlo pri Mukdenu, na južno-mandžurski železniški progi, ki je pripadala Japoncem, do eksplozije prav tistega trenutka, ko je po njej vozil brzovlak iz Girina v Peking. Toda vlak je, ne da bi zmanjšal hitrost, srečno minil kraj eksplozije in brez zamude prispel v Mukden. Strojevodja, ki je vozil nočni ekspres, niti ni opazil, da bi bila proga poškodovana. Vendar pa so istega trenutka, ko se je razlegla eksplozija, v japonski armadi začeli biti preplah in začeli so nočno borbo s Kitajci. Od nekod so se pojavili težki topovi, ki so odprli direkten ogenj na kitajske vojašnice. Kitajski vojaki, ki so bili izgubili štiristo vojakov, so se umaknili iz mesta. Japonci niso imeli izgub, če ne upoštevamo dveh vojakov, ki sta padla pod streli lastnega topništva. Zjutraj je bil Mukden v rokah japonske vojske. Polkovnik Doihara Kenzi je postal predsednik mestnega sveta.

Dogodki v Mukdenu so razburili vso novinarsko kolonijo. Poročila so si bila nasprotujoča, pa so se dopisniki, akreditirani pri nankinški vladi, odpravili na sever. Med njimi je bil tudi Sorge. Novinarji so prihiteli tja nekaj dni po incidentu. Tam so jih srečala vrtoglava poročila: kvantunška armada je začela z okupacijo celotne Mandžurije, odredi generala Hajasija so prav tako vdrli v Mandžurijo s korejske strani. Načelnik štaba, polkovnik Itagaki, je razširil popolnoma neresnično verzijo, češ da so eksplozijo na progi povzročili kitajski saperji-diverzanti. Kvantunška armada pa je, da bi «znova uvedla red» v deželi, začasno prevzela vso oblast v Mandžuriji. Itagaki je govoril v imenu poveljnika kvantunške armade generala Honsija. Kot potrdilo svojih besed je Itagaki ponudil novinarjem, naj obiščejo japonsko poveljstvo, kjer kot resničen dokaz leže trupla kitajskih diverzantov, ki naj bi jih ubili na kraju zločina in kos tira, ki ga je raztrgala eksplozija. Vendar pa se je izkazalo, da je bila tirnica zelo zarjavela, čeprav je od eksplozije minilo malo časa, ubiti «saperji» pa so bili oblečeni v navadne pehotne uniforme. To ni zmedlo japonskih vojaških predstavnikov, da bi naslednjega dne ne povabili novinarjev in jim pokazali ista trupla, toda to pot preoblečena v uniforme kitajskih saperjev...

Bilo je popolnoma jasno, da je provokativna eksplozija na južnomandžurski železnici pomenila novo etapo japonske agresivne politike na celini. To je neposredno potrjevala tudi prisotnost na kraju dogodkov takšnih mojstrov vojaških provokacij, kot sta bila Itagaki in Doihara. Na predvečer «mukdenskega incidenta» se je v mestu na skrivaj pojavil načelnik obveščevalnega oddelka generalnega štaba japonskih oboroženih sil generalni major Tetekava...

Sorge je analiziral in primerjal najrazličnejša dejstva in vsa so potrjevala enega najprepričljivejših zaključkov: japonska agresija se približuje sovjetskim mejam. In prav na to je moral obveščevalec opozoriti svojo deželo in jo seznaniti z nevarnostjo, ki je čedalje bolj naraščala.

V Šanghaju je Richard pohitel, da bi se srečal s svojim Osakijem. Običajno sta že vnaprej določala mesto srečanja, da bi po nepotrebnem ne uporabljala pošte ali telefona. Najpogosteje je Sorge prihajal z motornim kolesom do Vrtnega mostu na meji japonskega sektorja, kjer je Osaki sedel zadaj na motor in nato sta se ali sprehajala po šanghajskih ulicah, medtem ko mu je Hosumi pripovedoval novice ali pa sta odšla v eno izmed številnih šanghajskih restavracij. Vendar pa sta ime. la najrajši, če sta sedela v udobnem majhnem stanovanju Agnes Smedley, v katero se je bila preselila iz hotela. Tudi to pot sta odšla k njej. Agnes je odšla v kuhinjo pripravit večerjo, veljala je za odlično kuharico, moža pa sta ostala sama.

Richard je povedal svoje vtise s potovanja. Povedal je svoje mnenje, da «mukdenski incident» potrjuje obstoj načrta o japonski agresiji, razloženega v Tamakovem memorandumu. Osaki in Richard Sorge sta začela živo razpravljati o tem. Na pomoč sta poklicala Smedley

Agnes se je pokazala s predpasnikom in vsa rdeča od ognja.

«Samo nikar ne grozita! O čem pa tako razpravljata?»

«Ali imate «Kitajske kritike» z memorandumom generala Tanake? Dajte nam to revijo?»

Smedley 'e pristopila k polici s knjigami, brskala po kupu revij in končno eno izmed njih ponudila Sorgeju.

«Izvolita, toda upoštevajta, da vama je za razpravo preostalo samo še pet minut, kajti zdaj bomo večerjali.»

Sorge je našel potrebno mesto in prebral:

«Da bi osvojili Kitajsko, moramo najprej osvojiti Mandžurijo in Mongolijo. Da bi osvojili svet, moramo najprej osvojiti Kitajsko, vse ostale azijske dežele, Indija, prav tako pa tudi dežele Južnega morja se nas bodo prestrašile in kapitulirale, ne da bi si upale zanikati nam naše pravice. Takšen načrt nam je zapustil v dediščino cesar Meisi in njegov uspeh ima silen pomen za nastanek našega japonskega cesarstva.»

«Tako govori Giiti Tanaka, javni govornik japonskih militaristov,» je vzkliknil Sorge. «Vi pa menite, da je to mit? Ne! Vse poteka po njegovem načrtu. Spomnil vas bom še na eno mesto iz memoranduma:

Premik naše dežele v najbližji prihodnosti na področje severne Mandžurije bo pripeljal do nujnega spopada z rdečo Rusijo...

To je prav tako Tanaka. Japonska vojska pa je že v severni Mandžuriji, to pa pomeni, da bo v naslednjem možen «spopad z rdečo Rusijo».»

«Saj to je strahotno!» je vzkliknil Osaki. «To je katastrofa tudi za Japonsko.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Slivio Pellico 1 II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA (mesečna 600 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7 700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedelju 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1 000 starih dinarjev), letno 100 din (10 000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun. Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3 85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.